

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan zvečer, izvenredni nedelje in prazniki.
 Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin.,
 za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
 nad 10 objav popust.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 90.

„Slovanski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—		9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vredno po nakaznici.
 Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje.
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in začetno frankovane.
 Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Zborovanje zaupnikov JDS

v nedeljo, dne 6. julija 1919

v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani.

Predpoldansko zborovanje.

Okrog pol 9. dopoldne se začnejo zbirati udeleženci v veliki dvorani „Narodnega doma“. Polagoma se polnijo seždi pred govorniškim odrom. Vsak hip se odpirajo vrata in novi udeleženci dohajajo v dvorano. Iz cele Slovenije se zbirajo zastopniki: iz prestolnice Slovenije, bele Ljubljane, z Dolenjske, Gorenjske in Notranjske, v kolikor ni zasedena, zeleni Štajer je odposlal mnogo svojih najboljših mož; nekaj jih je došlo celo s Koroškega, pred kratkim osvobodenelega izpod tujčevega jarma. Prišli so tudi zastopniki onega dela našega naroda, ki danes še ječi pod kruto pestjo laškega imperijalizma. Okoli 9. je bila dvorana zasedena do zadnjega stolca. Velik del udeležnikov je moral stoje poslušati poročila. Shoda se je udeležilo tudi več dam. Navzočih je bilo okoli 800 zaupnikov, izvoljenih od raznih stranknih krajevnih in okraj. organizacij. Več kot 4/5 sploh vseh stranknih zaupnikov je tako prisostvovalo posvetovanjem. To je impozantno število, ki dokazuje, kako naša stranka sila in kako vidijo zavredni možje baš v njej pravo svojo politično organizacijo. Se prav posebej nas je razveselilo, da so od izvoljenih ljubljanskih udeležencev večjo polovico tvorili naši trdni kmetje, ki so kljub muhnomu delu na polju prihiteli, da zaslišijo svoje zastopnike, da čujejo njihova poročila in jim povedo, kaj žele, kaj zahtevajo in kako hočejo, organizirati in JDS, varovati svoje politične in gospodarske koristi. Ta izredno velika udeležba s strani naših zavednih državljanov kmečkega stanu nas navdaja s posebnim ponosom, kar nam je dokaz, da je prava politična pot, po kateri hodimo.

Predsednik dr. Ivan Tavčar odpravi zborovanje ob 9. dopoldne s pozdravom navzočih in naznani zborovalcem, da se minister dr. Kramer opravičuje, ker se današnja shoda ne more udeležiti, kakor bi to sicer rad storil. Istotako bi se udeležilo shoda tudi več narodnih poslancev, ki pa so vsi zadržani vsled odsotnosti nekaterih ministrov, ki se mudijo tačas v Parizu radi intervencije v finančnih vprašanjih, tičočih se naše države. Prosi torej udeležence, naj sprejmejo na znanje, da ti gospodje obžalujejo, da se ne morejo udeležiti zborovanja samo vsled trenutnih ovir, ki jih zadržujejo po neodločljivih državnih poslih, ki gredo seveda pred strankinimi.

Omenja, da je spored zborovanja precej dolg in opominja zato govornike, naj to upoštevajo pri svojih poro-

čilih, da bo mogoče tekom dneva predelati stavljeni si program. Vsak govornik naj se drži načela, da več kot četrt ure ne more govoriti.

Preide nato k dnevnemu redu. Ker se je ob raznih prilikah zgodilo, da so se njegove besede napačno tolmačile, ali pa, ker so se mu podtikale besede, katerih ni govoril, zato je svoj govor napisal in ga prečita:

Slavni zbor!

Sedaj odpiram prvi zbor zaupnikov po preteku prve poslovne dobe naše stranke. V ti dobi smo doživeli zgodovinske dogodke, ki so spremeni- li lice naših Jugoslovij ter bodo ustvarjali njeno srečno bodočnost. Kar takoj pričetkom tega zborovanja naj- slovesnejše izražam, obseženo je v stavku: Neomahljivi služab- niki hočemo biti novi drža- vi! V tem pogledu ne priznavamo no- benega umika, nikakega kompromisa, nikakega polovičarstva — zato re- vljam moja glasna beseda kralju Petru in njegovemu sinu Aleksandru. Oba naj živita kot svetla reprezentanta zednje- ne, enotne, nerazdružljive, mogočne Jugoslavije! (Zborovalci zakličo na- vdušen: »Živio!«)

Doživeli smo v zadnjih mesecih marsikaj nepričakovane, kar je brid- ko segalo v naše izmučene duše. Do- živeli smo pa tudi dosti tolažilnega, kar je krepilo naša srca. Tolaži nas, da se je naša stranka otrešla ozkih separa- tivističnih mej in da je s pomočjo državljanov in politikov iz Srbije in Hr- vatske mogla poseči čez meje sloven- ske Jugoslavije, da je tako postala člen tiste državne stranke organizaci- je, kateri je zdrava, trdna in nepre- magljiva državna misel prvi pogoj in prvi namen. Ti državni stranki hočemo pripadati, hočemo ji ostati zvesti in toplotno vdani.

V drugem pa se imamo ravnati po starodavni zapovedi: »Spoznavaj se sam!« Ta zapoved velja v prvi vrsti slovenskim Jugoslovancem, ki naj kore- nito spoznavajo same sebe, da pravič- no ocenijo moč, ki tiči v njih. Te moči naj ne pretiravajo; je sicer velika, a svojo glavno moč črnamo vendarle iz državne skupnosti, tako da s kraljevim Srbom, Hrvatom in Slovencem pa- de in stoji tudi slovensko Jugoslovantvo! Ta zavest mora preinjšati nas vse, ker drugače bomo dostikrat napadeno so- dli o svoji moči, jo bomo precenili, in do- živeli bomo zopet, da vsled te prece- nitve ustvarimo sami sebe največjo škodo. Vsikdar pa moramo imeti toliko lastne svoje moči, da, če se zgodi to

ali ono, če nam krivična politika od- scka ta ali oni ud od našega telesa, če v Parizu še tako kramarijo z našo zemljo, naj se zgodi, kar hoče, — to- liko lastne moči moramo vsikdar imeti v sebi, da ne izgubimo poguma, da ve- rujemo sami v se in da nikdar ne ob- upavamo nad svojo prihodnostjo. Naj nam še tako krivično obrežejo in ob- strižejo meje na jugu, naj nam še tako neusmiljeno krčijo meje na severu, pri največji nesreči mora zadoneti iz naše srede orjaški klic, grmeč klic: Kvišku srca!

Naša stranka goji gotova načela, ki spadajo k njenemu bistvu, in če bi jih ločili od nje, odnesli bi ji kosti in žile!

Med ta načela spada predvsem, da hočemo Slovenci imeti svojo jugoslo- vansko državo, da hočemo, da ta drža- va požeje enako zdravih korenin, iz katerih je poganjala poprejšnja mala država naših srbskih bratov, ki so pre- lili obilo in dragocene krvi, katere na niti ena kaplja ni pojila bojišč, ne da bi bila prelita tudi za nas. Mi hočemo, da imej srbski narod, kakor je imel v bojih prvo mesto, tudi vplivno besedo pri ustanovitvi naše države. Srbski duh mora nas vse preinjšati, če hoče- mo, da ne razpade Jugoslavija v raz- lične kote in kotičke bo vlekli vsak na svojo stran, tako da bomo kmalu imeli državno telo, na katerem bi vsak ud deloval proti drugemu udu. Mi hoče- mo, da je naša država veličastno po- slojce, ki je zgrajeno iz mogočnih kvadrov, katerih vsak se tesno opri- jemlje drugega, tako da bo stavba zgrajena za večno in da je ne bo mo- gla omajati nobena sila!

Da se bo zgradila taka stavba, je pa predvsem potrebno, da dobi svo- jeja čuvarka, ki bo de strážila nad njo in s težko roko odganjala vsakega, ki bi hotel ubiti le eno okno na nji. Država je najsvežja organizacija, in mi za- htevamo od državljanov, da jo obdajo z vsem varstvom in da ne dopuščajo, da bi se smela v imenu napačne svobode izpodkopavati in podirati!

Po prečitani svojega nazorova, ki so ga zborovalci sprejeli z živahnim odobravanjem, preide gosp. predsednik k drugi točki dnevnega reda (o delo- vanju Narodnega predstavništva), h kateri so priloženi kot poročevalci gg.: dr. Puc, dr. Novak, dr. Kukovec, prof. Voglar in dr. Pestotnik. Besedo podeli poslancu dr. Pucu z besedami: »Naj prične torej zastopnik naših beguncev in nesrečne Goriške«.

V svojem zanimivem govoru slika poročevalec, kako se je združila naša demokratska stranka s hrvatskimi in srbskimi strankami enakega programa v Demokratsko zajednico, ki ima svoje zastopnike v vseh delih Jugoslavije in vseh veroizpovedanih, kako se je vsled tega zedinjenja povečal njen vpliv, kakor ga dosedaj še ni imela. Poroča na- to podrobno o delu v Narodnem pred- stavništvu in o težkočah, ki so se pri

tem delu pojavljale, o stališču stranke k raznim zunanjim in notranjim poli- tičnim vprašanjem. Zaupniki mu slede z vidnim zanimanjem in ko konča, iz- ražajo svojo zadovoljstvo in soglasje s krepkim aplavzom.

Za njim poroča poslanec dr. No- v a k o gospodarskem stanju države in tozadnevem delu v Narodnem pred- stavništvu; vprašanje je važno ravn- tako kot za meščana tudi za delavca in za kmeta. Navaja finančne težkoče drža- ve, ki so dovedli ministra do carin- ske naredbe in opisuje sodelovanje stranke v tem oziru v parlamentu in izven parlamenta in prosi že sedaj, da se tozadnevna resolucija, tičoč se car- ne, ko bo stavljena na glasovanje, sprejme.

Ko preneha odobravanje od stra- ni poslušalcev, poda svoje poročilo po- slanec dr. K u k o v e c o agrarni refor- mi v Narodnem predstavništvu. Vpra- šanje osvetljuje z zgodovinskega vi- dika od prvega početka v ruskih strelskih jarkih, pri Čehih, Madžarih in pri nas. Omenja ministra Korača in njegovega naslednika dr. Poljaka, poudarjanje potrebe agrarne reforme v prestolona- slednikovem manifestu in v adresni de- bati, razmotriva šanse, ki jih imamo pričakovati iz te akcije in pojasnjuje njen pomen. Kapitalisti naj udeležu- jejo svoj kapital v industriji, z nakupom državnih papirjev itd., nikakor pa ne bodo več špekulirali z zemljo, ki mora pripasti edinole poljedelcu. JDS se je vedno potegovala za agrarno reformo z vsemi svojimi močmi, česar se ne more reči o oni stranki, ki je po svo- jem zastopniku pisala v Dalmacijo: »Vrlo mnogo nam preti agrarna re- forma.«

Samo ob sebi je umevno, da so poslušalci, med katerimi je bila velika večina poljedelcev, napeto poslušali govornika, ki so ga med njegovim govorom večkrat prekinili z odobravan- jem. Da se popolnoma strinjajo s strankinimi nazori, je pričalo grom- ovito odobravanje, ko je govornik končal.

Nato je poročal poslanec dr. Pa- vel Pestotnik o prosvetnem vpra- šanju. Tudi glede tega vprašanja je storila stranka vse, kar se je storiti dalo. Ustvarila si je splošen pregled stanja izobrazbe in skušala najti način ureditve, da bi odgovarjal celokupnim interesom. Da to ni bila lahka naloga, se razvidi iz tega, če pogledamo, kake razlike obstojajo v osnovnem šolstvu v posameznih delih države. V Srbiji na pr. traja šolska obveznost štiri leta, v Dalmaciji šest, ravnotako na Hrvat- skem in v Slavoniji, pri nas zopet osem let, po nekaterih krajih se pa dosedaj sploh ni moglo govoriti o kakem ob- veznem obisku šole. Popolnoma druga- čen je pouk muslimanske mladine, kakor pri nas ali drugod. Navaja razlike v učiteljskih in strokovnem šolstvu. Omenja boj med privrženici humani- stičnih in realnih srednjih šol glede po-

uka starih klasičnih in modernih živih jezikov in preide končno na visoke šole, ki se ustanovijo v Ljubljani. Za- grebu in Beogradu. Ministrstvo pola- ga veliko važnost na pospeševanje ljudske izobrazbe potom predavani, knjižnic, kurzov za analifabeta, ljudskih univerz po vzorcu Danske in Švedske. Mi Slovenci imamo veliko oporo v m- nistru Davidoviču, ki spoštuje naše delo in našo kulturo, ker v, da smo si jo sami pridobili v trdi borbi.

Poročilo je sledilo živahno plo- skanje.

Ker je poslanec dr. Brezigar za- držan, prečita gosp. prof. Voglar njegovo poročilo, ki nam prikazuje stanje države v narodno - gospodar- skem in finančnem pogledu: bre- mena, ki jih bomo morali prevzeti po bivši Avstro - Ogrski, valutno vpraša- nje, vprašanje državnih dolgov, sistem državnih davkov, carinski sistem, kako stališče zavzema stranka k tem vpra- šanjem.

Tudi to poročilo se je sprejelo z zadovoljstvom na znanje.

Kot poročevalec k četrti točki dnevnega reda: »Poročilo stranknega zastopstva v ljubljanski vladi«, dobi besedo dosedanj podpredsednik de- želne vlade dr. Gregor Zerjav. Ko imenuje predsednik gosp. dr. Ivan Tavčar njegovo ime, izbruhne po dvo- rani navdušen aplavz, ki ne poneha še dolgo potem, ko stoji govornik na odru in čaka, da pride do besede. Poslušalci prekinajo tudi med poročilom veliko- krat govornika in aplavz se vedno zo- pet ponavlja. Govornik ugotavlja pred- vsem, da ni kot podpredsednik deželne vlade nikdar nastopal pristansko, kljub temu da je pristal JDS. Vedno je stal na stališču, da potrebuje Jugosla- vija v tem času dobro upravo, čisto, nekorruptno in nepristransko. Opozarja nato na veliko delo, ki ga je imela po- krajinska vlada od prvega početka pa do danes, opozarja na težkoče, ko je bilo treba informirati razne mešje, ki so se mudile pri nas. Omenja bole- za naše severne in zapadne meje. Da- nes imamo Celovec in lahko ponudimo temu mestu lepo bodočnost v Jugosla- viji. Težave so bile pri sprejemanju uradnikov iz zasedenega ozemlja. Pri- šla je kriza glede prehrane, ali prema- gali smo tudi to. Uradniki so grozili s stavko in bati se je bilo, da popusti aparat ob času, ko so Lahji komaj ča- kali trenotka, da bi korakali naprej. Se težje je bilo z delavci. Vlada je povsod storila svojo dolžnost in preinjšati smo lahko, da žrtve niso bile zaman. Upali smo si poklicati nekatere letnike pod orožje. Deželna vlada je storila mnogo za vseučilišče in je na svojo roko otvorila tehniški kurz. Dalje pa- vaju, da je vlada morala zadovoljiti rudarje, če je hotela si zagotoviti re- den železniški promet in s prometom prehrano. Omenja industrijo, ki je med vojno bila zaspala, vprašanje uvoza in izvoza itd.

LISTEK.

Dr. Miljutin Zarnik:

Birmanec.

(Konec.)

Jožek je bil prvi hip ves bebast. Za hrbtom je pričela razgrajati silna laj- na, kričali so mu nad glavo viseči pa- pagaji, tulile so neznane živali in stra- šen smrad po mrhovini mu je jemal sa- po. Oziral se je, kje je tista kača, ki davi pol tucata zverin in kje sta za- morca. A nič. Polagoma je spoznal, da ima svojo pozornost posvetiti dolgi vrsti kurnikov. Začel je gledati. Leva je spoznal takoj po podobi v šoli, vol- ka pa si je bil predstavljal vse drugač- nega. Lev je ravno rjovel in Jožek je s odprtimi usti lovil te strašne treslja- je. Potem pa se je tiho namuzal. Skoro vsak večer se gre gospod nadučitelj ob Savi izprehajati; tedaj se bo Jožek skrtil na gmajni za vrbov grm in bo tako porjovel. Al' bo tekel gospod nadučitelj! — Ko je lev odtulil, se je Jo- žek počutil že čisto domačega in bilo so ga same oči in usta. Opicam je pri- voščil par koščkov lecastega štruklja. Pri joževcu je premišljal, ali bi ga

mogel privezati vaškemu odrnemu Dol- gorajžniku pod posteljino rjuho tako, da bi se nič ne poznalo. Posebno mu je ugajala kakor tele velika marogasta mačka, o kateri je tam stojič gospod svojim otrokom rekel, da se ji pravi leopard. Kožuh takega leoparda si je Jožek želel na sani, kakor ga je nekoč videl pri notarju, ki se je pripeljal po- zimi v vas. A prestrašila ga je misel, kakšne morajo biti miši v deželi leop- oldov. Ker pa na ta kožuh pač ni bi- lo upanja, si je Jožek želel prisvojiti vsaj papagajevo pero. Vse polno teh tičev se je zviralo tik nad njim po me- denastih drogovi. Posebno eden mu je bil všeč, z rumenimi prsi in dol- gim modrim repom. Ljudje so stali skoro vsi na drugem koncu, kjer je hlapec začel razlagati živali. Jožek je ravnal po jugoslovansko, kakor kral- jevič Marko, ko je z levico plačeval turškemu kovaču rumen cekin, s des- nico pa mu je robil glavo. Jožek je namreč primaknil neki saboj, stopil nanj in z levico ponujal tiču kos štruk- lja. Z desnico pa se je previdno pribli- žal repu, sgrabil in potegnil. Ali ka- kor blisk se je papagaj obrnil in ga s zakrivljenim kljunom višipal v kaza- leo, da se mu je kar zasvetilo in se je na prstu prikazala debela sraga krvi. Z bijočimi šilami v vrata je odskakal

in se zvrnil po vmazanih tleh. »Sakra- menska afnalc! je tedaj zavpil bote- rojze in Jožek je poln najslabše vesti zlezal po koncu, prepričan, da ga bo boteš še naprej zmerjal. Toda čudno! Nad botrom samim je neki hlapec v srajci brez rokavov po nemško tako kričal, da je vse skup letelo in se je boteš ves potrt začel basati proti izho- du. Jožek se ga je prijel za suknjo, a prav nerodno, ker je desniro bil stis- nil v žep. A glej drugo čudo, tudi bo- tru je v hitrih kapljah curjula kri iz desnega kazalca in molal ga je od se- be. Drazil je bil starega pavijana, ki je z zločestimi pogledi sedel kakor okamenel v ozki kletki, roke in pod- bradek na kolenih. Ko ni slameka vir- zinke nič zalegla, je Lojze poskusil s prstom in že jo je izkupil skoro do kosti. Da je bila mera polna, mu je še neki Dolenjec z rdečo mareljo rekel: »Če le taka aafja nejt tude giftna.«

Tako najdemo oba domorodna ju- naka skoro zunaj pri javnem vodnja- ku, kjer si boteš pere svojo rano. Te- daj pomoli tudi Jožek svoj kaza- leo pod mrazi curek. Boteš ostrni in vpra- ša: »Al' te je tuda afnalc?« — »Nak, me- ne je popagal.« S tem je bil pogovor prekinjen za daljšo vrsto minut. Še vrtljaki, s katerih so pri vsakem od- meru smeli katerega prebudelega bir-

manca in ga peljali za debele tivolske kostanje, ju niso več mikali. Šla sta k »Figovcu« nazaj.

Ko sta sedla za mizo male dvorišče- ne verande, obrenčavana od velearma- de muh vseh vrst in poklicev, sta si škodo pod okrvavljenima roboema še enkrat ogledala. Botrova stvar je bila mnogo hujša. »Dobro, da pri nas ni takih mrcin« je rekel. Jožek pa je skle- nil, da ostane napram gospodu naduč- telju tudi nadalje le Josip Kravopas- nik. Domislil si je vrhutega, da je bil danes pri sveti birmi, a da je že hotel tutemu papagaju vkraati pero. Zaskr- bela ga je prihodnja izpoved.

»No, ali misliš, da pri Figovcu nimajo nič več jesti, da se v prate gri- zeta?« ju je vzdramil gostilničar, ki je prišel mizo pobrisati in je za hip pre- podil mušje brigade. Kakor na koman- do sta vtaknila desni roki v žep in bo- ter si je naročil malo večerje. Jožek pa je le se, vodo prosil. »Naroči si vsaj kisle,« je dejal boteš, »da ne bodo škri- ci mislili, da nimava.«

Boteš je večerjal in pil pivo. Jožek je dobil steklenico aifona, prav tako, kakor je ob nedeljah videl poleg župnikovega vina, če je v gostilni smel kaglje postavljati. »Kar cevko v usta vtakni in zadaj pritiskaj mu je čmoka- je svetoval boteš. Jožek je storil tako

in malo pritiskal. A nobena kaplja ni prišla ven. »Bolje pritiskaj je dejal boteš, ki se je sklanjal nad krožnik in izpod čela zasledoval proceduro. Tedaj je Jožek z vso silo pritiskal. Leci sta se mu napeli kakor balon in akosi nos- nici sta mu brizgnila dva curka kisle vode na kolena. In deset minut se je odkašljeval. To je bila pa tudi zadnja neprimlika tega velikega dneva.

Zapregli so; Matevž se je skriv- nostno majal in pri napreganju tako stokal, da mu je moral boteš pomagati, čene bi še celo uro čakali. Jožek si je sezul birmanske čevlje in se blazen vsedel v kolosej. Čevlje pa je krčevito obdržal v naročju, čene bi ljudje še mislili, da je šel bos k birmi. Ko so v svezdnem svitu postavili pred domačo hišo, je držal čevlje boteš, Jožek pa je s odprtimi usti »šagale« in glava mu je visela nazaj čez nasonjalo, kakor za- klanemu teletu. Inrotili so ga tretni materi, čevlje je pa boteš oddal v roko. Lemki in v vsakem čevlju je bil petak, da bo fant imel tudi kaj za pomeje.

Pa res, bilo je za pomeje. Čez deset let, tisti dan, ko je moral v vojsko, je Jožek bil desetlet s obretnim vred sapil v družbi boteš in švaka Lojzeta pri »Figovcu«.

Deželna vlada je imela pa tudi svoje slabe strani; pozna jih dobro, ali sedaj jih ne mara navajati. Ker zapuščena deželna vlada, prosi zase in za svojega tovariša, dr. Ravnharja, absolutorij.

Ob koncu izvajani dr. Zeriava se je navdušeno ploskanje zopet ponovilo. K peti točki je podal strankni tajnik, gosp. prof. Breznik izbrano poročilo o organizaciji stranke in o njenem denarnem stanju ter prečita tudi dole resolucije.

Gosp. dr. Kukovec predlaga, da se izreče gosp. ministru dr. Kramerju za njegovo neumorno delovanje popolno priznanje in zahvala. Zborovalci sprejmejo predlog z navdušenjem.

Gosp. predsednik dr. Tavčar odpre nato razpravo o dosedanjih poročilih.

K besedi se oglasijo razni govorniki, med njimi tudi priprosti kmetje. Og. dr. Pestotnik, Peterman in nekateri drugi predlagajo razne spremembe v resolucijah. Resolucije se sprejmejo enoglasno; enoglasno se tudi izrečejo zaupnice gosp. ministru dr. Kramerju, gosp. dr. Gregorju Zeriavu in vsem strankinim zastopnikom v Narodnem predstavništvu. Navdušenje, ki je vladalo, ko se je glasovalo za te zaupnice, je dokaz, da zborovalci popolnoma odobravajo dosedanje delo svojih zastopnikov, bodisi v Narodnem predstavništvu, kakor tudi v deželni vladi.

H koncu prečita gosp. predsednik še pozdravno brzojavko gg. Milana Pribečevića, dr. Srdjana Budisavljevića in Winklerja in zaključi ob pol 13. zborovanje, pozivljajoč udeležence, da se ravnotako častno udeležijo nadaljevanja ob 15. uri. Obenem vabi udeležence na večerno zabavo v dvorani Narodnega doma.

Popolnadno zborovanje.
Točno ob 15. uri odpre dr. Kukovec nadaljevanje zborovanja. Podeli torej k 6. točki dnevnega reda poročevalcu gosp. Adolfu Ribnikarju, poslanecu v Narodnem predstavništvu besedo.

Udeležba je popolnoma pričetkom zborovanja nekoliko manjša, kakor dopoldne. Zborovanje prične ob prisotnosti dveh tretjin dopoldnjskih udeležnikov, drugi pa prihajajo polagoma vsak hip, tako da je ob 16. številu zopet polno. Zborovalci slede tudi dopoldne z velikim zanimanjem poročevalcu.

Poslanec gosp. Adolf Ribnikar poroča nato obširno, kako si strankino vodstvo predstavlja izpremembe dosedanjega statuta, da pride v stranki kmečki stan do večje veljave.

»Kmečki svet« in kmečko tajništvo.
JDS.

Za posvetovanje in odločanje v stanovskih in strokovnih kmečkih vprašanjih se osnuje v okviru JDS in v pomoč načelstvu stranke agrarno - strokovna organizacija pod naslovom: »Kmečki svet«. To se sestavlja tako, da voli vanjo vsaka okrajna organizacija po enega posestnika, izvrševalni odbor izmed članstva JDS toliko kmetijskih strokovnjakov, kolikor je to potrebno. »Kmečko tajništvo JDS« ni tvori posredovalnico med kmetijskim članstvom in vodstvom stranke. Vodi naj ga poseben kmetijski strokovnjak pod nadzorstvom »Kmečkega sveta«.

Gosp. dr. Lavrenčič predlaga k poročevalčevemu predlogu nekatere spremembe, ki merijo na to, da bi se kmečki stan kolikor mogoče osamosvojil pod protektor stranke; tudi predlaga, naj se ne rabi beseda kmečka »zbornica«, ampak kmečki »svet«. V tozadevno debato so posegli razni drugi govorniki (dr. Dimnik, Oblak, Tavzes, Osterman). Zlasti se je izrekel proti vsaki cepitvi stranke bivši župan v Kranjski gori, gosp. Peterman, ki je v priprostitih, a jedrnatih besedah poudarjal, da je potrebna sloga, kajti »kjer se dva tepeeta, tretji klobuke pobira«. 26 let so vodili politiko in kmeta za nos šusterčijanci; kam nas je to privedlo, vidimo vsi. Prišel je do prepričanja, da je treba sedaj kreniti drugo pot, ki vodi v demokratsko stranko, v kateri so združeni vsi stanovi. Prosi torej, da se glasuje za predlog poslanca g. Ribnikarja. Besedam priprostelega pa razumnega moža je sledilo nepopisno navdušenje in zborovalci so sprejeli predlagane spremembe statuta, potem ko je tudi g. poslanec Ribnikar pristal na to, da se rabi namesto besede »zbornica« »svet«.

Nato se prečita poročilo o volitvah. K zadnji točki slučajnosti se oglasi med drugimi tudi neka gospodinja z dežele, ki se pritožuje nad postopanjem duhovnikov, ki se skušajo na umazan način maščevati nad vsemi, ki ne trobijo v njihov rog. Prosi, da bi gospodje poslanci kaj ukrenili v obrambo takih žrtev.

Lepo uspehi shod se zaključi ob 17. uri 10 minut.

Resolucije predlagane in sprejete na zboru zaupnikov JDS

dne 6. julija 1919 v Ljubljani.

Resolucija radi mikrove konference.
1. Zbor zaupnikov JDS zahteva znova, da se po principu narodnosti in samoodločbe vse od Jugoslovancev kompaktno naseljeno sklenjeno ozemlje pridruži kraljevini SHS. Vseled tega pozivlja osrednjo vlado, naj mirovni delegaciji naroči:

a) Naj zahteva brez ozira na krivične kompromise samoodločbo Jugoslovancev v ozemlju, zasledenem od Italijanov, in sicer tako dosledno, da raje odreče podpis pogodbi, kakor da bi ž njimi sprejela, da se od nas proti njihovim

lastni volji odcepi najmanjša in najnevednejše brate v Primorju.

b) Plebiscitu v slovenskem ozemlju na Korškem, h kateremu mora spadati tudi Celovec, če se ne bo uničiti tega starodavnega mesta in korških Slovencev gospodarsko, se ne more pritrčiti, ako se pod enakimi pogoji ne dovoli našim bratom pod laiko okupacijo in dokler se vzdržuje krivična rešitev v beljaškem okrožju, ki spada etnično in gospodarsko k nam in za vsled tega zahtevamo za našo kraljevinu.

II. V ekonomičnem oziru pozivlja osrednjo vlado, da odločno ugovarja, da prevzamemo razen predvojnih državnih posojil, ki so že v rokah naših državljanov, kakršnakoli bremena, zlasti avstrijske in ogrske dolgovne, ki so se le v najmanjši meri uporabljali za investicije v naših deželah. Zahtevamo, da Nemčija, Nemška Avstrija, Madžari, Bolgari in Turki poravnajo Srbiji, ki je toliko storila za antantno zmago, vse vojne škode in stroške vseh vrst. Miru, ki bi nas gospodarsko uničil, naša vlada ne sme podpisati.

Resolucija radi valute.

zahteva od centralne vlade, da čim prej končno reši valutno vprašanje, da preneha sedanje negotovo stanje, ki najbolj ovira, da se naše gospodarstvo ne more konsolidirati. Ustanovitev devizne centralne pozdravljamo. Za izmenjanje krone za novo enoto se izrekamo samo pod tem pogojem, ako je absolutno zagotovljeno, da padejo v proporciju menjalnega kurza vse cene zlasti pa cene življenjskih potrebščin. Za regulacijo naše valute naj se ustanovi dobro fundirana narodna banka, ki mora stati pod kontrolo vlade in v katere ravnateljstvo morajo biti zastopani tudi reprezentanti gospodarskih činiteljev vseh pokrajin države. Predno narodna banka ni ustanovljena, naj se naša sedanja krona tako zaznamuje, da je nadaljnji uvoz nekolikovanih kron iz inozemstva nemogoč.

Resolucija radi carine.

zahteva od centralne vlade, naj čim prej uredi carinsko vprašanje. Srbski avtonomni tarif je za naše razmere neprikladen in povzroča našemu gospodarstvu velikansko škodo. Zato ga je treba spremeniti na sledeči način:

I. Vsi predmeti, ki nam služijo kot sirovine in kot produktivna sredstva za našo industrijo, katerih pa sami ne produciramo, morajo biti carine prosti. Če že moramo imeti pri teh predmetih kako carino, naj bo carinska postavka čim nižja. V to kategorijo spadajo mazila za stroje, eksplozivne snovi, različni stroji v produktivne svrhe, barve, kemični pripomočki za industrijo, predmeti, ki spadajo v elektrotehniko, medeni predmeti, katerih sami ne produciramo itd.

II. Konsumni predmeti, ki jih rabimo za vsakdanjo potrebo, a jih sami ne produciramo v zadostni meri, naj se uvažajo brez carine. V to kategorijo spadajo: obleka, perilo, tekstilno blago, izjemni fino in luksurijsno blago, vžigalice, petroleji, sladkor, sol, riž, olje itd. Za one predmete, za katere se plača konsumni davek, naj se pobira carina, namesto tega davka v visokosti konsumnega davka.

III. Za luksurijsno blago in za blago, ki ga sami v zadostni meri izdelujemo, naj se predpiše čim višja carina.

Resolucija glede uvoza in izvoza

zahteva, da se uvoz in izvoz uredi po praktičnih potrebah države z ozirom na našo produkcijo in valuto. Poslovanje tozadevnih uradov naj se vrši naglo in vsakega izkoriščanja potom koruptnih elementov prosto. Pri tem naj se ozira poleg producentov predvsem na legitimno domačo trgovino katero treba ščititi proti tihotapstvu in proti verižnikom, ki naj se jih začne preganjati na najbolj drakonični način.

Resolucija glede prometa.

zahteva, da se spravijo vsa dosejanja prometna sredstva: ceste, železnice, brzojavi in telefoni v tak stan, da se bo promet lahko neovirano vršil. Železniški vozovi naj se nemudoma popravijo. Železniški tarifi naj se znižajo. Naša država pa potrebuje za svojo konsolidacijo in za svoj razvoj še novih prometnih sredstev. V ta namen naj se takoj začne izdelovati obširen program za gradnjo novih prometnih sredstev. Največjo pozornost je posvečati trgovski plovbi po morju in rekah. V to svrhu je potrebno ustanoviti poseben državni urad.

Resolucija proti Židom.

Z ozirom na to, da se v zadnjem času v naši državi čim dalje bolj naseljujejo Židje, ki skušajo dobiti v roke pod svojimi ali tujim narodno - zvenecim imenom vso trgovino in industrijo, zahtevamo od vlade, da posveča židovskemu sistematičnemu naseljevanju največjo pozornost ter ga z vsemi dopustnimi sredstvi otežuje, oziroma onemogočuje. Odločno protestiramo proti temu, da bi se židovski trgovci in špekulanti, ki iščejo dovoljeni za izvozne in uvozne, ali kakih drugih koncesij, dajale katerekoli predlovice ali olajšave.

Resolucija glede agrarne reforme

zahteva od svojih poslancev, da zastavijo vse sile, da se agrarna reforma nemudoma in na demokratskih načelih izvede in veleposrestvo razdeli med one, ki nimajo zemlje, oziroma po državi. Primerne veleposrestvo v Sloveniji naj se porabi za vzorno kmetijsko šolo.

Resolucija glede uradništva

smatra, da je potrebno plačano uradništvo predpostaviti zdravje. Vseled tega stoji na stališču, da sedanje začasne uredbe niso zadostne, temveč je treba urediti prejemke uradništva enkrat za vselej tako, da ne bo obstoj tega tako važnega stana odvisen od trenutnih drakoničnih križ.

Uradnikom naj se takoj zopet priznajo prejšnje olajšave na železnica. Vpelje naj se zanje bolniško zavaro-

vanje. Priznava se našemu uradništvu njegove zasluge v najtežjem času ter naglašajo njegovo zvestobo in nepokornost. Opozorjamo, da je dobro uradništvo za celo državo največje važnosti in zahtevamo vseled tega, da se vsaka podkupljivost in nezvestoba kaznuje kot najhujše hudodelstvo zoper državo.

Resolucija glede obrtnega stana.

I. Z ozirom na to, da ima na slovenskem ozemlju še cela vrsta tujerodnih obrtnikov obrtne koncesije in obrtne liste, zlasti za židarsko, tesarsko, dlmnikarsko, kamnoseško in zobotehniško obrt in z ozirom na to, da naše slovenske obrtnike preganjajo iz drugih neslovenskih mest, naj JDS takoj posreduje pri deželni vladi za Slovenijo, da ta nemudoma odredi revizijo obrtnih koncesij in izda obrtnih listov in pri ponovni prošnji tujerodnih obrtnikov vsako koncesijo in izda obrtnih listov odreče. Na vsak način naj se odvzame obrtni list tujim državljanom.

II. Ustanove naj se obrtni sveti pri obrtni oblasti druge stopnje in obrtni svet vrhovnega obrtnega oblastva, kakor tudi državni obrtni svet za državo SHS po vzorcu ministrstva za trgovino in obrt bivše Avstrije.

III. Pri Deželni zvezi obrtnih združenj v Ljubljani naj se osnuje mesto dosedanjega združenja inštruktorja združenj revizor, ki bo imel nalogo, obrtne zadruge in njih knjigovodstvo revidirati, ter biti pri tem obrtnim združenjem in zvezam nižje vrste v pomoč s svojimi nasveti in dejanji. Takšnega združenja revizorja naj se imenuje tudi pri Zvezi obrtnih združenj celjskega in mariborskega okrožja v ta namen naj se podeli Deželni zvezi obrtnih združenj v Ljubljani in Zvezi obrtnih združenj celjskega in mariborskega okrožja izdatna subvencija.

IV. Deželna vlada za Slovenijo se naprosi, da povzroči izpremembo obrtnega reda v tem smislu, da se vpelje za obrtnike, ki izvršujejo rokodelsko ali koncesijirano obrt in za njih rodbinske člane, ne oziroma se na dohodek ali pa na privatno imetje, splošna zavarovalna dolžnost za bolezen, ostarelost in invaliditeto na ta način, da osnuje v vsakem političnem okraju posebno obrtniško blagajno in zavarovalnico, katere člani so vsi obrtniki dotičnega okraja. V tem smislu naj se izpremeni § 115 b) in c) obrtnega reda.

Deželna vlada za Slovenijo se pozivlja, da kakor hitro mogoče sestavi sporazumno z obrtnimi organizacijami tozadevna pravila, ki bodo odgovarjala sedanjemu času in vsem socialnim potrebam.

Država naj prispeva za ustanovitev z izdatno podporo, vodstvo teh blagajn naj pa prepusti obrtnikom samim.

V. Poverjeništvu za socialno skrb je začelo razpuščati bolniške blagajne za pomočnike in vajence ter ustanavlja poslovalnice ljubljanske bolniške blagajne. Mi obrtniki in naši pomočniki, združeni v obrtnih združenjih in v obrtnih društvih ne pripoznamo nikake poslovalnice ljubljanske okrajne bolniške blagajne, ker se te ustanavljajo brez zaslivanja naših močnih organizacij. Do končne ureditve socialnih vprašanj, pri katerih ureditvi morajo sodelovati tudi naše organizacije in katerih rešitev bomo obrtniki le tedaj priznali odpravo, ako bodo sklenili po zaslivanja naših organizacij, od ljudstva izvoljenih zastopnikov vseh stanov. Do te rešitve socialnih vprašanj pa zahtevamo, da se pusti bolniško zavarovanje in z njim združeno poslovanje bolniških blagajn nedotakljivo in pusti blagajne nemoteno posloovati. Obrtniki, nikakor nečemo, da bi se nam urinjavala volja in mnenje posameznikov. Obrtni zakon, ki je še veljav, nam dovoljuje ustanavljanje lastnih bolniških blagajn za pomočnike, vajence in samostojne mojstre. Zato pa ne pripustimo, da bi se na voljo posameznikov, brez navedbe razlogov in proti naši volji razpuščale registrirane bolniške blagajne in nam vrinile neke poslovalnice okrajne bolniške blagajne v Ljubljani.

VI. Obrtni davek naj se pravično razdeli po dohodkih posameznega davkoplačevalca. Vsi davki naj se spoje v eno vrsto in ta naj se glasi »Obrtni davek«.

VII. Uresničiti naj se čim prej načrt, katerega je že avstrijska vlada v državnem zboru odobrila in potem sprejela tudi Narodna vlada za Slovenijo, da dobe v vojno poklicani ali po vojni gospodarsko oškodovani obrtniki brezobrestno posojilo določene višine pod poroštvom države in občinskih uprav.

VIII. Z ozirom na to, da se je med vojno na obrtnih nadaljevalnih šolah popolnoma ustavil pouk in je tako ostalo na stotine obrtnih vajencev brez teoretično - strokovnega pouka, se pozivljajo merodajni činitelji, da omogočijo strokovni pouk s prihodnjim šolskim letom na vseh obrtno - nadaljevalnih šolah. Podučujejo naj v posameznih strokah le za to stroko sposobni učitelji. Za one vajence, katerim se

med vojno ni nudila teoretično - strokovna izobrazba, naj se ustanovijo posebni učni tečaji. Trgovska zbornica in občine naj podpirajo z izdatno subvencijo obrtno - nadaljevalne šole in strokovne tečaje.

Resolucija glede sestanka avtonomnih mest.

Zbor zaupnikov JDS se izreka z državno in gospodarsko - političnih razlogov za nujno sklicanje kongresa avtonomnih mest cele kraljevine v svrhu medsebojnega spoznavanja, proučavanja in zbližanja skupnih interesov, ter prosi mestno občino ljubljansko kot glavno predstaviteljico glavnih mest občine Slovenije, naj nemudoma prične s predpripravi za sklicanje takega kongresa v poljubno mesto v kraljevini.

Razpravn program bi moral vsebovati vsa vprašanja, ki zadevajo mesta in njihove prebivalce, istočasno naj se ustanovi Zveza vseh avtonomnih mest.

Resolucija proti konfidantom.

zahteva, da se vsi pod avstrijsko upravo kompromitirani javni činitelji iz vseh mest nemudoma odstranijo.

Resolucija proti korupciji.

Stranka JDS hoče z vsemi sredstvi voditi boj zoper korupcijo, ki se pokaže v katerikoli obliki in javni upravi. Pri tem odreja stranka tudi lastnim pristajem vsakršno zaščito.

Resolucija proti jesenski reviziciji.

JDS protestira proti nameri ministra za prehrano, da bi se v jeseni zopet vpeljale revizicije kmetijskih pridelkov, ker bi taka uredba ne - le vzela producentu veselje do produkcije, marveč bi tudi bila v največjo škodo kupujočega ljudstva. Ministrstvo za prehrano se pozivlja, da posveča večjo pozornost verižni kupčiji, ki je največja škodljivka točne in dobre prehrane v naši državi.

Resolucija proti pogodbam z mlinskimi veleindustriji.

JDS protestira proti pogodbam, ki jo je sklenilo ministrstvo za prehrano z mlinskimi veleindustriji ter za pozivlja, da isto razveljavi, ker ogroža življenjske koristi tako poljedelcev, kakor konsumentov.

Glede železnice.

Predlog se glasi:

Zbor zaupnikov JDS sklene: Izvrševalnemu odboru se nalaga, da isti ukrene najenergičnejše korake, da se nemudoma odpravijo spodaj navedeni nedostatki tako pri državni kakor pri južni železnici v celni Sloveniji:

1. Vsi nemški uslužbenci, ki so se izjavili za Nemško Avstrijo, naj se nemudoma odpravijo čez mejo in nadomeste s slovenskimi uslužbenci. Vsi oni nemški uslužbenci, ki prosijo, da bi smeli ostati v Jugoslaviji, naj se nemudoma zaobljubijo, da se v teku enega leta prične državnega jezika v govoru in pisavi v toliko, da jim bo možno brezhibno uradovati. V nasprotnem slučaju naj se jih prisili, zapustiti železniško službo v Jugoslaviji.

2. Vsi nemški napisi pri državni in vsi nemško - madžarski in italijanski napisi pri južni železnici in v na vagonih, strojih, driznah in progovnih vozičkih naj se nemudoma nadomeste s slovenskimi in srbo - hrvatskimi napisi.

3. Vsi predpisi in instrukcije naj se nemudoma prevedejo v slovensko, v to svrhu naj se ustanovi poseben oddelk iz za to zmognih uradnikov, ki naj ne opravljajo nobene druge službe, dokler delo ne bode popolnoma končano.

4. Vsi nemški in italijanski napisi pri zvorah na postajah in na progi ter pri čuvajnicah naj se ravnotako nemudoma nadomeste s samoslovenskimi napisi.

5. Vsa obrtna in stavbinska dela večjega ali manjšega obsega, ki so jih in jih še danes nemoteno izvršujejo nemške tvrdke in nemški obrtniki pri državni kakor pri južni železnici, naj se odslej oddajajo konkurenčnim potom dosledno le samo slovenskim tvrdkam in obrtnikom. Le v slučaju, ako v dotični stroki ni nobenih slovenskih konkurentov, se sme dotično delo oddati tudi kakim nemški tvrdki ali nemškemu obrtniku. Mišljena so vsa stavbinska, manjša in večja dela, ključavničarska, kovaška, mizarska, tesarska, židarska, slikarska, plekarska, kleparska, strehokrovna, instalacijska in druga potrebna rokodelska dela pri železnicih.

6. Da se vse to nemudoma izvede, naj se sestavi od vlade komisija treh mož, ki naj se izbere iz narodno zavednih in neustrašenih železničarjev državne in južne železnice, ki naj imajo od vlade polnomočje v svrhu kontrole posameznih oddelkov. To je toliko bolj potrebno, ker se nahaja pri progovnih sekcijah, kurilnicah in delavnicah še vse polno nemških inženirjev, uradnikov ter progovnih in delavnih nadziralcev, ki kjerkoli morejo pod raznimi pretekami preperečujejo zaukazano preureditev.

7. Proti tatvinam na železnica naj se podvzamejo najenergičnejši koraki.

Resolucija glede vseučilišča

z veseljem ugotavlja, da smo po 70letnem boju končno dosegli ustanovitve vseučilišča v Ljubljani. Ob tej priliki se zahvaljujemo beograski vladi za njeno razumevanje naših težnj. Zlasti smo ji hvaležni zato, da se je letošnjo jesen otvorilo na ljubljanskem vseučilišču 4 posvetne fakultete.

Resolucija glede učiteljskega

zahteva od poverjeništvu sa uk in bogostanje, da skrbí s vso vmeno zato, da bomo imeli dovolj in dobrega učiteljskega naraščaja. Učiteljske, ki morajo biti vsa državna, naj se takoj reformirajo. Na njih naj se nastavi najboljše učne metode.

Resolucija glede strokovnih šol.

zahteva, da se ustanovi čimveč strokovnih in obrtnih šol, ki naj pomagajo razvijati pri nas udomačene obrti ter dvigati domačo industrijo. Pri tem je treba gledati, da se razdelo čim enakomerno po vsem slovenskem ozemlju, zlasti naj se upošteva Maribor, kjer naj se poleg drugih šol ustanovi slovenska trgovska akademija.

Resolucija glede vzgoje mladine.

zahteva od poverjeništvu sa uk in bogostanje, da ukreni vse potrebno, da se bo odgajala mladina v jugoslovanskem državnem duhu. Izdajo naj se tozadevna navodila in potrebni spisi ter izvrševanje tozadevnih ukazov strogo nadzoruje.

Resolucija glede krajnih šol svetov.

zahteva od vlade, da razpusti vse one krajne šolske svete, ki delajo proti naredbi deželne vlade, po katerih morajo biti šolski prostori v času ko ni pouka, na razpolago tudi JDS za prirejanje shodov in Sokolom za telovadbo.

Resolucija glede zveze nepolitičnih društev

pozivlja vsa slovenska napredna nepolitična društva, da se osnuje zveza, ki naj skrbí za to, da bodo vsa društva živahno delovala in da se bodo ustanavljala nova. Zveza naj izdaja svoje glasilo. JDS opozarja svoje pristaje na važnost človekoljubnih in telesno vzgojnih društev, katerim naj pristopajo ter v njih razvijajo živahno delavnost.

Resolucija glede občinskih volitev

smatra za nujno potrebno, da se čimprej izvedejo občinske volitve po celni Sloveniji.

Resolucija glede strankarskega boja

obsoja strankarski boj, ki ga je začela SLS ne oziroma se na negotovost v kateri se se nahaja država radi zapadnih meja in sicer na način, ki se prav nič ne razločuje od strankarskega boja v šusteršičevi dobi. Zlasti zavrača napade na podpredsednika dr. Zeriava, kateremu se podtikajo s premišljeno hudobnostjo nameni, katerih so bili zmogni le nekdanji šusteršičevi najožji somišljeniki.

Zaupnica članom vlade JDS in narodnim zastopnikom

vzame poročilo strankinih zastopnikov v deželni vladi odobruje na snanje in jim izreka svoje zaupanje. Prav tako jemlje na snanje poročila poslancev in se jim za njihov trud zahvaljuje.

Dr. Ivan Marija Čok:

Rimski pakt, Italija in nje morala.

Pariz, 19. junija.

II.

Angleška in francoska javnost je z živim zanimanjem sledila poteku pregovorov in z velikim veseljem in zadovoljenjem pozdravila konečni izid istih. Sir Arthur Evans, poznata kompetenca v zunanjih zadevah, je pisal 11. marca 1918. v »Manchester Guardianu«: »... Ta sporazum ima velik pomen: daje smrtni udarec nesrečnemu tajnemu londonskemu paktu, po katerem je bil velik del jadranske obale, obljubene po izključno slovenskem prebivalstvu, obljubljen Italiji kot odškodnina za njeno sodelovanje. G. Orlando, min. preds. ital. je temu londonskemu paktu pel na grobnico v svojem zadnjem govoru, v katerem je povdarjal potrebo ital. - jugosl. zbližanja. Kot edino opravljeno je dal razumeti dejstvo, da je bil sklenjen svoječasno kot obrambena mera proti Avstro-Ogrski za slučaj, da bi ta še dalje obstajala kot jadranska vlast. G. Torre, o katerem se govori kot o bodočem ital. zunanjem ministru, predstavlja številni in pomembni odbor politikov, pripadajočih vsem strankam... Skupina, ki je pooblastila G. Torre za to delovanje, obsega tri četrtine Senata in več nego polovico članov poslanske zbornice...«

Kak pomen so sporazumu prilagale oficijelne ličnosti, proizhaja iz dejstva, da je bil Trumbić 15. marca 1918. vsprejet od Lloyd Georgea in 20. marca pa od Balfoura.

Od 6.-8. aprila se je vršil rimski kongres pod predsedstvom senatorja Ruffinija. Francija je bila zastopana po predsedniku komisije za zunanje zadeve g. Franklin - Bouillonu, poslancih Albertu Thomas, tainiku parlamentarnega komiteja E. Fournolu in publicistu Pierre Quivelle. Iz Anglije sta prišla Steed in Seton - Watson, iz Amerike Nelson Gay. Zastopane so bile vse zatirane narodnosti iz Avstro - Ogrske zlasti številno Jugoslovani, in sicer Jugosl. Odbor, srbska skupščina in pristavoljci s solunске fronte. Na kongresu, tekem katerega je za Jugoslovane zavzel staljšče g. Trumbić, je bil sklenjen rimski pakt.

Drugi dan po sklepu konferencie je vsprejel deputacijo kongresa gospod Orlando in povdarjal svoje zadovoljstvo nad uspehom ter simpatije in sklad italijanske vlade z resolucijami, povdarja-juč isto stališče, kakor na sejah 12. februarja in 4. marca. Razven tega je gospod Orlando še posebej vsprejel jugoslovansko delegacijo, o čemur pravi ofi- cijelni italijanski komuniké od 11. aprila:

Gospod Orlando je člane jugoslovanske delegacije vsprejel s srčno simpatijo in se je z njimi zadržal v živem pogovoru nad pol ure. Istovetnost (li- identitá) italijanskih in jugoslovanskih aspiracij, solidarnost jugoslovanskega pokreta za neodvisnost in jedinstvo z vojnimi cilji Italije in Antante, in drugo je tvorilo predmet pogovora. Jugoslovanski delegati so odhajali polni občudo- vanja za fino intuicijo, široki pogled in vzvišene občutke gosp. Orlando in zlasti z globokim zadoščenjem, da je prvi ita- lijanski minister v tem pogovoru, ki je imel vse znake intimnosti, hotel podati najboljši dokaz svojega in njegove vlade zaupanja v lojalno politiko, s katero je Jugoslovanski odbor izvrševal svojo nalogo. Prisostvoval je tudi gospod Bissolatti.

Sledeč pozivu italijanske vlade je nato odšla jugoslovanska delegacija pod vodstvom dr. Trumbića na italijansko fronto, kjer jih je vsprejel italijanski generalisim Diaz. Od tam se je potem vršila preko sovražnih črt ona propa- ganda med jugoslovanskimi vojaki, ki je kmalu za tem kazala toliko uspeha (neuspeh avstrijske junjske ofenzive, polom na Piavi, kjer so naši vojaki po- ložili orožje). Konečno je bil g. Trumbić sprejet tudi od italijanskega kralja.

Sankcija sklepom kongresa od strani Italije ni mogla biti oficijelnejša...

Ali sledila je še večja sankcija: od strani zaveznikov. Gospod Clemenceau je dokazal svoj sporazum z velikim in- teresom, s katerim je predpripravljal drugi enak kongres v Parizu (ki se pa potem ni vršil). Lord Robert Cecil je v svojem govoru 22. maja 1918 v imenu britanske vlade povdarjal:

»Ne pozabimo pred vsem principov, za katere se borimo. Držimo visoko, vedno višje, zastavo svobode in pravi- ce, pod katero se bojujemo. Mislimo, da nam je naš italijanski zaveznik dal v tem pogledu sijajen vzgled. Jaz ne govorim o njegovih naporih, o katerih sem že govoril. Prav posebno pa pozdravljam zadnji rimski kongres, ki je toliko do- prinesel za utrditev zveze, v koji smo tudi mi. Mislim, da ima ta kongres vsled močrosti in umerjenosti, ki se je pokazalo, in pa vsled bratstva, ki je tam vla- dalo, velik pomen. Pozdravljam ga pred vsem, ker je dokazal, da italijanska vla- da po besedah g. Orlando absolutno priznava, da se principi na temelju ko- jih je bila Italija ustvarjena, ne aplicirajo samo po lokalnih okolištinah (Op.: ho- če reči: samo kadar se gre za Italijo), ampak se morajo razširiti tudi na med- narodne odnose. Italija je pokazala svojo pripravljenost, da razširi na Po- ljake, hrabre Čehov - Slovake, Rumune in last but not least, na Jugoslovane principe, na katerih je bil osnovan njen lastni Risorgimento in na podlagi ko- jih stopa danes proti še sijajnejši bo- dočnosti. To je lepa zadača in oni, ki so sodelovali, so lahko ponosni na nje- ni dovršitvi. Britanska vlada je ra- dostno sprejela in pozdravila. Pa do- volite mi osebno pripombo. Vedno sem mislil, in to sem tudi izjavil pred 18. meseci, da med italijanskimi in ju- goslovanskimi aspiracijami ni nikake in- kompatibilite. Mi sprejemamo to de- jstvo ne le, ker je pravično in odkrito- srčno, ne le, ker utrjuje sodelovanje zaveznikov, ampak ker zopet enkrat poudarja principe, za katere se borimo... Časi, ko so se gotova prebival- stva samovoljno odstopala temu ali onemu vladarju, so odšli, prepričan sem, za vedno. Pri vseh bodočih ura- navah se ne smemo več zatekati ni k dvorom, ni k kabinetom, ampak k na- rodnom, prebivalstvu. Samo od tega je odvisna ideja družstva narodov, o ko- jem se je že toliko govorilo in o koje- ga ustanoviti bi jaz obupal, če se ne bo uravnava izvršila na omenjeni pod- lagi.

Taka je situacija. Od ene strani imamo nemški evangelij o sili... vero, da je mogoče svobodne narode s surovno silo prisiliti v umetne jedinice in jim vsiliti obsodbo vlade. Od druge strani imamo principe, ki jih za- govarja Antanta, svobodo, ono staro doktrino, na katero smo v tej deželi ponosni in po kateri se mora vladati v sporazumu z vladanimi, po kateri na- rodna veličina, kultura, obstoj ne mo- rejo biti osnovani na temelju tlačanja in zatiranja narodov, ki se s polnim pravom bore za svojo svobodo. Tako so naši principi...

Dne 1. junija 1918 je dostavila ambasada Zedinjenih severnih ameri- škikh držav Jugoslovanskemu odboru v Parizu sledečo noto:

Državni tajnik vljudno sporoča, da je vlada Zedinjenih držav z velikim zanimanjem sledila razpravam kon- gresa zatiranih narodov Avstro - Ogrske, ki se je vršil aprila meseca v Rimu in da uživajo narodne aspiracije Čeho- Slovakov in Jugoslovancev za svobodo žive simpatije te vlade.

Ministrski predsedniki Francije, Britanije in Italije, zbrani v Versailles dne 3. junija, so izjavili v oficijelni noti:

Združene vlade so z zadoščenjem vzele na znanje izjavo tajnika Zedinje- nih držav in se ji priključujejo. Izra- žajoč najvišje simpatije za narodne aspiracije čeho - slovanskega in ju- goslovanskega naroda, težeče za svo- bodo.

Zaključki rimskega kongresa, ob- sežani v rimskem paktu, so torej do-

bili sankcija italijanskega ministrskega predsednika, generalisima in kralja, vlade Britanske, vlade Zedinjenih se- vernih ameriških držav ter slednjič zaveznikega vojnega sveta v Versail- lesu.

Če po vsem tem prihajajo Italija- ni in izjavljajo, da ta pakt za njih ne velja, se moramo pač vprašati, v kako luč postavljajo oni čast treh četrtin svojih senatorjev, večine članov svoje zbornice, svojega ministrskega pred- sednika, generalisima in celo kralja? Dalje, v kako luč postavljajo vrednost izjav zaveznikov vlad in vojnih svet- ov? Vprašati se pa moramo tudi, s kakšno predznostjo se Italijani upajo zahtevati od svojih zaveznikov, da ho- norirajo svoje podpise pod tainim pak- tom, ko sami nočejo honorirati svojih obvez, prevzetih ob javnih in slavnost- nih prilikah? Ali pa hočejo Italijani po- vedati, da so vsi njih prvi ljudje igrali le komedijo?

Tudi morala ali italijanska.

Da, gospodje Italijani, vi ste dali svoje odobrenje k rimskemu paktu in če ta ne veže oficijelne Italije, veže osebno vas, gosp. Orlando, gosp. Torre, gosp. Scialoja in drugi senatorji, po- slanci, politiki in državniki, ki ste bili soudeleženi, in spoštovanje do vaše lastne časti, zahteva, da izvajate kon- sekvence.

Ali se pa hočejo gospodje Italijani sklicevati na to, da so sklepali london- ski pakt tedaj, ko so bili na vrhuncu svoje moči, rimski pakt pa po Kobari- du in da tega poslednjega ni treba več upoštevati, ker je Avstrija koncem oktobra 1918 propadla in so njih čete nemoteno lahko vkorakale v danes okupirano ozemlje, kamor jih moč njih orožja preje nikakor na mogla priversti.

Dobro, če hočejo gospodje aplicir- ati to moralo, potem znamo, da jim je potreben — nov Kobarič.

Ozemlje, sporno med Jugoslavijo in Italijo, leži sredi Evrope na najvaž- nejšem mestu. Ne le v interesu obeh teh zadetih narodov, ampak cele Ev- rope in celega sveta je, da je tam sta- len mir. In stalen mir ne bi bilo težen doseči, če bi le Italija hotela. Ali to je potrebno, da spremeni svojo sosed- njo moralo. (Če govorim o Italiji, ne mislim narod, ampak oficijelno Italijo).

Jugoslovani ne zahtevajo nič, kar ni njihovega, naj stori enako Italija in sporazum je tu. Odloči pa naj volja naroda, seveda ne po tisti morali, ki reklamira zase plebiscit glede Reke, ker misli, da bo tam zanjo ugoden, da pa ga povsod drugod odklanja. Mi za- htevamo, da narodna volja povsod do- loči, kjer je med nami spor. In če nam na ta način odpade to, kar bi najraje sebi prihranili, ne bo nas bolelo srce. Prepričan sem, da enako pošteno, ka- kor jugoslovanski narod, čuti in misli tudi italijanski narod. Ta poslednji, če bi bil točno in odkritosrčno informiran, gotovo ne bi odobral ena internale politike italijanske vlade, ki jo tira proti Jugoslovanom povsod, kjer jim le more škoditi, tudi če italijanski in- teresi pri tem niso niti najmanj tangirani. Glavno zaslugu ima pri tem se- veda italijanska politika, a mnogo, mnogo ima na svoji vesti italijanska žurnalistika, s svojimi vedno tenden- cijskimi in po navadi neresničnimi in pretiranimi poročili o Jugoslovanih in jugoslovanskih zadevah. Jugoslovanski narod do okupacije ni gojil nobenega srda do italijanskega naroda. In vse ono zaničevanje, ponižanje, oškodova- nje, ki ste nam provzročili, odkar go- spodarite na naši zemlji in kakršnih nismo pretrpeli v tisočih letih, kar nas je davil barbarški German, bi pozabili, če Italija opusti pot nasilja in krene na pot pravice. Naj bo uverjena Italija, da ji bo mir in odkrito zavezništvo ju- goslovanskega naroda močnejša, trdnj- ša in trajnejša opora, nego posest na- ših zemelj, ki ji ne bo dala nikdar miru in ki ne bo dolgo trajala.

Ko je dne 26. junija 1918 po pone- srečni avstrijski ofenzivi na Piavi de- putacija Jugoslovanskega odbora iz- rekla čestitke za italijansko armado g. ministrskemu predsedniku Orlandi, je ta v svojem odgovoru med drugim dejal:

»... Slušajte te besede: Pravi ob- jektivni internacionalnega življenja Ita- lije, pot, ki jo bo najgotoveje privedla do njene bodoče veličine, se nahaja bolj visoko, tam, kjer se danes rešuje najvitalnejši evropski problem. Nahaja se v bratstvu z obsežnim in močnim elementom, ki je poklican, da uvede nove ideje v skupnost narodov, ali pa da to skupnost vznemirja z dolgimi vojnami in velikimi nevarnostmi, če bi se vsled nepremišljenega nezaupanja povzročilo, da se odtuji. Nahaja se z eno besedo v zvezi s slovansko dru- žino.

To so besede, gospodje, ki jih je Mazzini pisal leta 1871. Mi živimo v polnem oživitvenju teh poroštev in za to, da se popolnoma izvrše, smo mi dali vso svojo voljo, svojo pomoč. Od- ločeni smo, stopati po tej izvoločeni poti do kraja...

Če bi Italija danes res delala tako, kakor je Mazzini svetoval in Orlando obljubil delovati, bi to bilo na največjo korist Italije same, Jugoslovancev in človeštva sploh.

**Spominjajte se
Družbe sv. Cirila in Metoda.**

Politične vesti.

UREDITEV URADNIŠKIH PLAČ.

LDU. Beograd, 5. julija. Vseled skle- pa ministrskega sveta se bodo vsem uradnikom izplačali dodatki na plačo. Dosedanje doklade se ukinejo ter se na- mestno njih uvedejo stalne doklade v na- stopnem razmerju: Za XI. činovni raz- red 450 K mesečno, za X. čin razr. 500 K mesečno, za IX. čin razr. 550 K me- sečno, za VIII. čin razr. 600 K mesečno, za VII. čin razr. 650 K mesečno, za VI. čin razr. 700 K, za V. čin razr. 750 K, za IV. čin razr. 800 K mesečno. Razen tega dobe uradniki vseh navedenih raz- redov za ženo in za vsakega otroka po 90 K mesečno. Vpokojenci, vdove in si- rote dobe po 300 kron mesečno, za ženo in za deca pa po 50 kron mesečno. Ostali uradniki dobe nove doklade po raz- merju svojih plač. Oni, ki dobivajo 1400 kron letno, dobe 350 kron mese- nih doklad; z 1400 do 1800 kronami let- ne plače dobe 400 kron mesečnih do- klad; z večjo letno plačo kot 1800 kron je združena mesečna doklada 450 kron. Razen tega dobe ti nastavljeni za ženo in otroke po 60 kron mesečno. Te dokla- de se računajo od 1. julija t. l. in se prično likvidirati s 15. julijem t. l.

— Mi smo dobili svoje sporočilo o tej ureditvi prekasno za sobotno šte- vilko. Kakor se nam sporoča, je pred vsem g. minister dr. Kramer, ki je neprestano urgiral rešitev vprašanja uradniških plač v ministrskem svetu in je tudi njegovi inicijativi pripisovati, da je ministrski svet storil v tem pogledu z zgorajšnjim sklepom korak naprej v tem pogledu.

VPRAŠANJE CARINSKIH TARIFOV.

Dodatno k četrtkovi seji Nar. pred- stavnštva (gl. poročilo v sobotni šte- vilki »Slov. Naroda«) nam poročajo, da je začetkom seje zahteval poslanec dr. Novak od predsednika skupščine polas- nika, kdaj namerava finančni minister odgovoriti na vprašanje glede revizije carinskih tarifov. Na to vprašanje bi moral finančni minister podati odgo- vor na javni seji v smislu določeb po- slovika. Predsednik je odgovoril, da je s svoje strani storil vse, da bi finan- čni minister v tej zadevi dal v zbornik odgovor, da pa je bil očitno zadržan. Današnje seje se finančni minister ne more udeležiti, ker je pozvan h kralju v Valjevo.

NOVA POGAJANJA ZA KOROŠKO MEJO.

Celovec, 4. julija. »Freie Stimmen« poročajo: Kakor smo že včeraj javili z Dunaja, je poveljnik italijanskih čet na Koroškem obvestil deželnega po- veljnika koroškega, da je vrhovni za- vezniški svet določil v že znanem smi- slu demarkacijsko črto med Nemško Avstrijo in Jugoslavijo. Po tem načrtu bi Celovec ter severni breg Vrbskega jezera z Vrbo spadala v področje nem- škoavstrijske zasedbene posadke. Tu- kajšnja jugoslovanska cenzura je črta- la sklepanja in opazke, ki jih je dunaj- ski korespondenčni urad dodal poročilu o določitvi te meje. — Iz zanesljivega vira pa smo danes izvedeli, da se pri- hodnji teden pod vodstvom tukaj se na- hajajoče medzavezniške vojaške misije med zastopniki Nemške Avstrije, ozir- Koroške in države Srbov, Hrvatov in Slovencev vršijo nova pogajanja za premirje, ki se bodo nanašala na dolo- čitev demarkacijske črte v vojaškem, upravno-političnem in gospodarskem oziru (kakor preskrba z živili, izmena blaga). Poročajo, da bodo ta pogajanja trajala šest do osem dni, ako poteče gladko.

Ljubljana, 5. julija. Dunajska »Po- litische Korrespondenz« javlja: Koro- škiki poslanci so na medzavezniško ko- misijo v Celovecu in na poveljnika ju- goslovanskih čet polkovnika Milenko- vića poslali pritožbo radi aretacijah v masah, ki so se baje izvršile v celovski okolici. — Spričo te vesti je Ljubljans- ki dopisni urad pooblaščen izjaviti, da so take in enake vesti o aretacijah v Celovecu samem ali v njegovi okolici popolnoma neresnične. Ugotavlja se, da so se začetkom zadnjih operacij inter- nirale v takratni vojni coni le osebe, ki so skrivale orožje in ki so bile sumljive, da so proti našim četam nastopile z orožjem, zlasti pa take osebe, ki so se pri prejšnjih invazijah Nemcev udele- ževale ropov. Znatel del teh interni- rancev, katerih mnogo pripada koro- škiki Heimwehr in ki sedaj zatirujejo, da so bili prisiljeni nositi orožje proti Jugoslovanom, je že izpuščen, ne da bi Nemška Avstrija dala zato kakše kom- penzacije. Bilo je vse pripravljeno, da se izpušijo, kakor hitro bi Nemška Av- strija priznala v Kranju sklenjeno pre- mirje.

SEJA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

LDU. Beograd, 6. julija. Včerajšnja seja Narodnega predstavnštva otvori predsednik dr. Draža Pavlovič ob 16.40. Preden se preide na vprašanja, se ogle- si k besedi poslanec Ota Kostić (radi- kalec), ki pravi, da je določeno, da ima vsak narodni poslanec svojega namest- nika. Ze sedaj je veliko število namest- nikov došlo v narodno predstavništvo in bi bilo zaradi tega potrebno, da se imenujejo za nje namestniki. Vprašuje predsednika, če li postane tako, da bo

pri merodajnih činiteljih verifikacij- skega odbora Pravi, da bi bil en na- mestnik lahko v istem času namestnik za več poslancev ter navaja potrebne slučaje.

Poslanec Volja Vukičević (radi- kalni disident) vprašuje ministra za agrarno reformo glede izplačevanja dolžnega haka. Pravi, da je agrarna reforma že dva meseca v odseku in se mu zdi, da je zapadla iz finančnih raz- logov.

Minister dr. Poljak odgovarja, da se že dalje časa opaža izredna nujnost vprašanja o izplačevanju dolžnega haka lastnikom gospodarskih pravic, ki so jim zagotovljene v predhodnih odredbah. Smatral je za svojo dolžnost, da se zavzame za to izplačevanje in bo kerbi tudi za kredit 20 milijonov kron. Za izplačevanje ne bo nikakih težkoč, Država bo izplačala tudi hak, toda do sedaj samo predjeme, kar znači, da bo končno likvidirala lastnikom gospodar- ske pravice iz predhodnih odredb, za kar bo dana prilika tudi v zakonu samem.

Posl. Vukičević pripominja, da se izvedba agrarne reforme izkorišča v strankarske svrhe in predlaga, naj se načrt o agrarni reformi čimprej pred- loži Narodnemu predstavništvu v pretes.

Posl. Četa Kostić stavi na ministra za vojno in mornarico vprašanje glede oprostitve odvetnikov od vojne službe. Navaja težki položaj odvetnikov za ča- sa vojne in ki so sedaj brez sredstev.

Minister za vojno in mornarico Hadžić odgovarja, da je poslal ministru za pravosodje dopis, v katerem zahte- va, naj se mu da na razpolago zadosti poklicnih sodnikov, da bo mogel izpu- stiti čimprej domov one odvetnike, ki so v avditorski službi.

Posl. Kostić se z odgovorom zado- voljuje samo deloma in zahteva, naj se tozadevna odredba raztegne na vse kraljevstvo.

Posl. dr. Šimrak vprašuje mini- stra za notranje stvari Sv. Pribečevića o postopanju kotarskega predstojnika v Šidu, dr. Jeliča, zaradi aretacije 11 ob- činskih odbornikov.

Minister Pribečević odgovarja, da je dr. Šimrak napačno poučen, ker ob- činski odbor ni bil razpuščen zaradi te- ga, ker je »baje« odrekel prisego kra- lju, temveč zaradi tega, ker jo je re- šnično odrekel. Le zaradi tega je bil občinski odbor razpuščen in so bile odredene nove volitve. Kar se tiče are- tacije pravi, da so se zgodile vsled na- redbe vojnega poveljništva in vsled odredbe kotarskega predstojnika. Pri- pravljen pa je v tej zadevi izvesti pre- iskavo.

Preden se preide na dnevni red, naznani predsednik, da državljani svo- bodne in velike Amerike slave danes svoj največji narodni praznik — pro- glašenje njihove neodvisnosti. Spomi- nja se ameriških naporov in pomoči, ki so jo izkazali Amerikanci zaveznikom v boju proti nemškemu imperijalizmu. Radi tega meni, da odobravajo vsi po- slanci, ker je posetil ameriškega posla- nika ter mu v imenu narodnega pre- stavnštva čestital k temu dnevu. (Bur- no odobravanje. Klici »Živio Amerika, živjo Wilson!«)

Posl. dr. Laginja predlaga, naj se odpošlje predsedniku Wilsonu brzojav- ka v imenu Narodnega predstavnštva kraljevstva Srbov, Hrvatov in Sloven- cev, v kateri se mu čestita k temu dne- vu in izraža upanje, da bo vztrajal ne- omahljiv na svojih načelih glede sa- moodločbe narodov, na podlagi kate- rih se nam mora priznati popolno na- rodno ujedinjenje in priključenje k naši državi vseh naših ozemelj od So- če do Alp in Jadrana. (Burno odobra- vanje.)

Posl. Slavko Miletić predlaga, naj se v brzojavki povdarjajo naše pravice na Banat, k čemur dr. Laginja pritrdi. Nato predlaga posl. dr. Grisogono, naj se povdarjajo naše pravice na vse na- še kraje. Po redigiranju brzojavke, ki je bila soglasno sprejeta, se preide na dnevni red.

Razdelitev v sekcije se preloži na današnjo sejo. Nato se je pričela debata o beograjskem vseeučilišču.

Posl. dr. Ladislav Polić (Narodni klub) kritikuje v svojem govoru o vse- učiliščih nekatere določbe, predložene v zakonskem načrtu.

Nato se je načrt sprejel soglasno. O poednostih je govorilo več govornikov in stavilo na ministra za prosveto vprašanja, na katera je minister dajal pojasnila. Minister je odgovarjal, da je ves načrt izšel na inicijativno akademskega senata, nakar je bil načrt tudi v posameznostih končno sprejet.

Nato se je seja zaključila in dolo- čila prihodnja za danes.

NERESNIČNI DEMENTI IN »URADNA TAJNOST.

Nedeljski »Slovenec« tarna radi našega poročila, da je bivši črno- maljski glavar šel na dopust. To pot je prišlo »Slovencu« na pomoč »kom- petentno mesto«, ki se je zavilo v di- plomatično previdno izjavo. V Črnom- lju vedo že štiri dni, da imajo novega vodjo glavarstva in da prejšnji glavar službe ne vrši. Pijejo nam o tem tudi »Slovenec« danes, ki pravi, da bo

ostra sapa v Beli Krajini zrak kmalu izčistila. V Brežicah je, (kakor izhaja tudi iz »Slovenca«), izvršitev svoječas- nega Goljvega ukrepa vsled ministr- skega ukrepa na občo zadovoljnost uklinjena. Kaj je torej na našem poro- čilu neresničen? Glavar Svetek je na dopustu. To so sama dejstva, ki se, tudi s sklicevanjem na tajnost aktov, utajiti ne dajo, ker jih vsa javnost vidi. O »uradnih tajnostih« te vrste torej raje molčite. Nekaj drugega je, če kdo zaupne uradne brzojavke nosi v liste. Pred kratkim je »Slovenec« prinesel vest, da je poseben brzojav sist- ral («preklicale» premeščanje. »Nek- do« je torej »Slovencu« to pove- dal, morda ravnosti, ki je malo poprej prejel za upno uradno brzojavko, da se izvršitev prvega ukrepa začasno su- spendira. Čuval je uradno tajnost na ta način, da je novico objavil v potvor- jeni obliki, govoreč o tem, da je pre- stavitev preklicana. — Dosti te debate. Škoda papirja!

ŠE ENKRAT K VPRAŠANJU IMENO- VANJ.

Uradnik pošto-čekov, urada z bančno prakso je bil nameščen za ban- čni posel tega urada. Drugih prosilcev ni bilo. Mož se ne udeležuje političnega življenja. Dasi ne vemo, kaj ima opravi- ti z njegovim imenovanjem naša stranka, — mi smo korupcionisti. Po- verjenik za agrarno reformo je pripo- ročen s soglasnim strank, in vkljub temu je to korupcija. Tudi zdravstveni poverjenik dr. Oražen je po »korupciji« prišel do imenovanja. Ima namreč to hibo, da ni pristaš VLS. »Slovenec« se izgovarja, da se mora pri imenovanjih ozirati na sposobnost in pa na to, da imenovanje nikomur ne škoduje (če prav razumemo, da ni preteriran noben drug uradnik). Popolnoma soglasamo! Sedaj bi pa le radi vedeli, komu je ško- dovalo imenovanje dr. Lukana in dr. Oražma? Škodovali sta morda klerikal- nim živcem. Toda mi bi radi vedeli ime- na preteriranih uradnikov. Ali pa hoče trditvi spoštovani »Slovenec«, da ta go- spoda nista sposobna? Seveda, seveda, imenovanja so se izvršila le vsled »ko- rupcije«. »Napreč« pravi temu »pana- ma«. Tudi lepa beseda, ki najde lepo mesto. Ne razburja pa nikogar, ker vsi vemo, pri čem smo: Vihar v čaši vode, insceniran v želji za politično močjo, v želji škodovati ugledu JDS. O, kako se motite, gospodje! Raje odgovorite na vprašanje dr. Pestotnika, brez zavija- nja in zvijanja. Namigovati, delati go- vorice, jemati čast, — to ni niti korup- cija, niti panama, ampak — nekaj dru- gega.

(Poročila iz Zagreba.)

FINANČNO UPRAVNO SODIŠČE ZA HRVATSKO, SLAVONIJO, MEDJI- MURJE IN REKO.

Zagreb, 6. julija. »Narodne Novine« prinašajo naredbo o začasnem finan- čnem upravnem sodišču za področje Hrvatske, Slavonije, Medijmura in Reke, v katerih se bodo reševali davč- ni in pristojbinski spori. Na čelu tega sodišča bo predsednik in njegov na- mestnik, ki bosta neodvisna v svojem uradovanju. Poslovni red tega sodišča ustanovi finančni minister na predlog predsednika tega sodišča.

UVOZ LAŠKEGA BLAGA.

Zagreb, 6. julija. »Narodne Novine« objavljajo, da se po naredbi generalne carinske direkcije dvigne na podlagi odloka ministrskega sveta s 1. julijem prepoved uvoza blaga iz Italije preko Reke na naš teritorij.

ZA UJEDINJENJE PRAVOSLAVNE CERKVE.

Zagreb, 6. julija. »Narodna Politi- ka« poroča, da so nekateri člani odbo- ra za ujedinjenje pravoslavne cerkve v Stari Srbiji, Makedoniji, Bosni in Her- cegovini odpotovali v Carigrad, kjer bodo z metropolitom v Brusi, ki je za- stopnik carigradskega patrijarhata, raz- pravljali o zedinjenju cerkev v gori imenovanih provincah z onimi v Srbiji. Predsednik te misije je P. Gavrilović, naš diplomatski reprezentant v Kafu.

HRVATSKA KNJIGARNA V SUBO- TICU.

Subotica, 6. julija. V Subotici je otvoril Josip Kratina prvo hrvatsko knjigarno in papirnico, ki pokazuje že sedaj veliko zanimanje tamošnjih Hr- vatov.

AKADEMSKA MENZA V ZAGREBU.

Zagreb, 6. julija. Včeraj je bila na zagrebski univerzi burna skupščina ju- goslovanske akademike menze. Dijaški dom se mora 18. julija izprazniti, a men- za se zapre 1. avgusta. Vlada je dala akademikom dve baraki na razpolago, s čemur pa akademiki niso bili zadovolj- ni. Skupščina je potekla burno, ne da bi bilo prišlo do kakih zaključkov, in je bila odgodena na ponedeljek. Odbor od- stopi in nato se rešijo nekatera inter- na vprašanja.

Slovenski svet.

KOALICIJA V ČESKI VLADI.

LDU. Praga, 4. julija. V včerajšnji seji koaliranih strank se je javno po- neli uri sklenilo, da prevzame poslanik Tuzar predsedstvo v bodoči vladi. Ta sklep se danes dopolnjuje namani pre- sednika dr. Masaryka. Tuzar je po- vabil narodno demokrate in hlast- stranko k razgovoru. Splošno očeno- vanje je, da se bodo razgovori zve- dli.

LDU. Praga, 5. julija (ČTU.) Listi poročajo: Včeraj popoldne je krožila v narodni skupščini naslednja ministrska lista, ki se jo smatra za avtenično: ministri: predsednik: Tusar (socialni demokrat), minister zunanjih zadev: Beneš (socialni demokrat), notranje zadeve: Švehla (agrarec), javna dela: dr. Franke (narodni socialist), poljedelstvo: Staněk (agrarec), minister za finančni resort: dr. Winter (socialni demokrat), pravosodstvo: dr. Hodža (slovaški agrarec) ali pa dr. Vajnor, trgovina: dr. Vyškovsky (agrarec), ministri pošte: Stříbrný (narodni socialist), naučni minister: Habrman (soc. dem.), deželna bramba: Klofač (narodni socialist), železniški minister: Brodecký (soc. dem.), minister za javno zdravstvo: dr. Šrobár (Slovak), minister za prehrano: Bella (Slovak). V novi vladi bi imeli torej socialni demokratje pet sedežev, narodni socialisti tri in agrarci štiri sedeže, od katerih eden je Slovaki; s tem skupaj imajo Slovaki tri sedeže. V opoziciji so torej narodni demokratje (Kramářeva stranka) in katoliška ljudska stranka. Vest, da bo dr. Kramář imenovan za poslanika v Parizu, se bržkone ne bo uresničila, kar socialni demokratje obsojajo najstrožje njegovo partijsko politiko, posebno napram Rusiji.

BOLŠEVIKI SE UMIKAJO.

LDU. Nauen, 4. julija (Brezzično.) Z murmanske fronte poročajo, da so Italijani, Srbi, Angleži in Kanadijci zopet napredovali, boljševiki pa imeli težke izgube.

Mirovna konferenca.

SODIŠČE ZA VILJEMA HOHEN-ZOLLERN.

LDU. Milan, 4. julija. »Agenzia Stefani« poroča iz Londona z dne 3. julija: V današnji seji angleške poslanke zbornice je izjavil Lloyd George, da bo sodilo bivšega nemškega cesarja sodišče, čigar sedež bo v Londonu. Zbornica je sprejela to sporočilo Lloyd Georgesa z živahnim odobravanjem.

ZA ZVEZO NARODOV.

LDU. Zeneva, 4. julija (ČTU.) Wilsonov zaupnik, polkovnik House, bo imenovan za vodjo ameriške mirovne delegacije pri tajništvu zveze narodov, ker polaga Wilson prejšnjo vso važnost na uresničenje načrta glede zveze narodov. Radi tega bo polkovnik tudi stalno prebival v Ženevi.

POSPEŠITEV POGAJANJ Z AVSTRIJO.

LDU. St. Germain, 4. julija (Dun. kor. ur.) Na vprašanje državnega kancelarja dr. Rennerja je zagotovil generalni tajnik Dudasta, da je ententa odločena pogajanja v kar najkrajšem roku dokončati. Odstavki mirovne pogodbe, ki še manjkajo, zlasti finančne določbe, so že skoro gotovi in jih prejme mirovna konferenca prihodnje dni.

LDU. Pariz, 5. julija (Brezzično.) Kakor poroča »Petit Parisien«, bodo izročili nemško-avstrijski delegaciji drugi del mirovnih preliminarjev najbrže drevo, najkasneje pa jutri.

POGAJANJA Z BOLGARSKO.

LDU. Pariz, 4. julija (Brezzično.) Mirovna pogodba z Bolgarijo se pospešuje in bo v kratkem izdelana. Svet četvorice je sprejel številne nove določbe glede mej sosednjih držav.

REVIZIJA MIROVNE POGODBE Z AVSTRIJO.

LDU. St. Germain, 2. julija (Dun. kor. urad. — Zakasnelo.) »Chicago Tribune« javlja, da je Tittoni zahteval, naj se v mirovni pogodbi z Nemško Avstrijo razdelitev vseh ozemelj stare Avstro-Ogrske natančno opiše, da se na ta način izsili rešitev reškega in dalmatinskega problema. Upa se, da bodo Italijani pristali na kompromis, ki so ga doslej odklanjali. Lansing se hoče vrniti okoli 15. julija v Ameriko in ga bo nadomeščal najbrže Frank Polk. Tudi ameriška delegacija se namerava po podpisu mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo vrniti domov. Kakor poroča »Chicago Tribune«, prejme Nemška Avstrija revidirano celotno mirovno pogodbo tekem 10 dni.

LDU. Pariz, 4. julija (Dun. kor. ur. — Brezzično.) Medzavezniška komisija za zvezo narodov se je v današnji seji posvetovala o odgovoru, ki se ima dati nemško-avstrijski delegaciji glede na zvezo narodov. Komisija, kateri je bilo poverjeno proučevanje na nove narodnostne države se nanašajočih vprašanj, se sestane danes popoldne, da obravnava problem manjšinskega varstva.

RAZNI PROBLEMI PRED SVETOM PETORICE.

LDU. Pariz, 4. julija (Dun. kor. ur. — Brezzično.) Svet petorice se je danes popoldne bavil z reševanjem vprašanja vzpostavitve podonavskega prometa in podelitve mandata za Armenijo. Prihodnji teden bo vzel svet petorice jadranski problem v resen pretes. Vkolikor se da posneti iz neoficielnih razgovorov, je italijanski nastop tamonjen kroge presenetil. Vendar so ameriški, angleški in francoski delegati indelali

načrt za nadaljnje svoje postopanje s Italijani. Ako se ne pojavijo neprilike, kotvore ovire in Italija sodelovanja ne odkloni, pričakujejo, da se more to vprašanje v zelo kratkem času rešiti, nakar bi se dala dokončati nemško-avstrijska mirovna pogodba in savišiti poslednja vprašanja, ki veljajo boljše vizmu ter pogodbi z Rusijo in Italijo.

Italija.

AVSTRIJSKO - ITALIJANSKA KONVENCIJA.

LDU. Nauen, 4. julija (Brezzično.) Rimski list »Italia« izjavlja, da je poročilo o vojaški konvenciji med Nemško Avstrijo in Italijo preuranjeno. Potrjuje pa vesti, da se orientira nemško-avstrijska zunanja politika v smeri proti Italiji in sicer iz razočaranja radi neizpolnjenih francoskih obljub.

ZVEZA MED ITALIJO IN ROMUNIJO.

LDU. Bukarešta, 4. julija (ČTU.) Romunski tiskovni urad poroča: Sklepi pariške konference so povzročili vidno zblizanje med Italijo in Romunijo. Nemara bodeta obe državi sklenili posebno konvencijo. V zvezi s tem dopse tekem tedna romunski poslanik v Rimu Lahovari v Bukarešto.

NEMIRI V ITALIJI.

LDU. Lugano, 3. julija. O nemirih vsled draginje v Italiji poroča med drugim »Il Secolo« iz Forli: Boj proti draginji je povzročil na tukajšnjem živliskem trgu resne dogodke. Ker so se prekupevalci branili znižati cene, so ljudje uničili vsa živila in živila pripravljena za prodajo, kakor ribe, jajca, zelenjavo in sadje. Vsled tega so trgovci zaprli svoje trgovine in delavstvo je proglasilo splošno stavko, v znak protesta proti draginji živl. Sindaco (župan) je izdal oklic, v katerem pozivlja prebivalstvo, naj ohrani mir in red, a hkrati ukazuje, da se morajo znižati cene najpotrebnejših živil na polovico dosedanje cene. Oklic prepoveduje izvoz pridelkov v druge občine in zahteva, da morajo producenti prinesiti svoje pridelke na trg pod pretjzo, da jih bodo sicer rekvirirali.

LDU. Berlin, 4. julija (Dun. kor. ur.) »Lokalanzeiger« javlja iz Lugana: Nemiri v Italiji, ki jih je povzročila draginja, se vedno bolj razširjajo. Forli so zasedli kavalerijske in infanterijske čete. Plenili so znesli blago v vrednosti osmih milijonov v delavsko zbornico in so prodali za polovično ceno. Delavske zbornice prevzamejo voditeljstvo in zahtevajo od ljudstva disciplino. Poroča se, da so izbruhili v Torre (pri Neaplju) resni nemiri. V Genovi stavka 5000 kovinskih delavcev.

LDU. Trst, 5. julija. Italijanski listi poročajo o gibanju proti draginji, katere se širi po Italiji, med drugim naslednje podrobnosti: Dne 8. t. m. so v Florenci plenili po trgovinah vse večer. V skoro vseh prodajalnicah po predmestjih, pa tudi v nekaterih sredi mesta so razprodali vse blago. Druge trgovine, katerih lastniki so se takoj udali zahtevam množice, so zaprli ter jim prilepili na vrata listke z napisom: »Na razpolago delovni zbornici (Camera del Lavoro).« Na več krajih je razljučen množica opustošila in uničila vse, kar ji je prišlo pod roke, zlasti ako so se lastniki trgovin zoperstavliali početju množice. Izgredniki so poizkusili tudi parkrat zažgati prodajalnice, ter je na nekaterih krajih že izbruhnil požar, toda gasilci so vedno pravočasno prihiteli na pomoč ter pogasili ogenj. — V Imoli blizu Bologne je bilo na dvorišču neke šole zborovanje, kjer so izjavili voditelji delavskih organizacij, da naj se stavka konča, ker ne marajo biti odgovorni za početje anarhističnih elementov, ki prevladujejo čimdalje bolj v vodstvu tega gibanja. Tedaj je nenadoma počilo več strelor, kar je izzvalo veliko paniko med zborovalci. Drhal je napadla potem nekaj privatnih hiš ter se spopadla s policijo in karabinjerji, ki so prihiteli ožroženim stanovalcem na pomoč. Tekom izgrediv v Imoli so bile ubite tri osebe, mnogo je bilo pa ranjenih.

REVOLUCIONARNO GIBANJE V ITALIJI SE ŠIRI.

LDU. Berlin, 5. julija (Dun. kor. urad.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Lugane: Revolucionarno gibanje se širi od Ferlija preko Romagne in bližnje ozemlje. Povsodi zahteva narod, da bi se prodajalo blago po polovični ceni. Politčne stranke, socialisti in republikanci, si prizadevajo okoristiti se, vendar pa pozivljajo, naj se združijo vse sile. Iz Romagne se poroča, da se vojski družijo s prebivalstvom. V Spentji so se pomorščaki in topničarji upirali, da bi nastopili proti množici, in pehota se ni ganila. Tudi v Genovi so bili, kakor se sedaj po odpravi cenzure poroča, večerji že v drugi spopadki med množico in francoskimi vojski, ki so klicali: »Doli s Italijo!«

REŠKI IZGREDI.

LDU. Trst, 5. julija. Včerajšnji »Corriere della Sera« priobčuje občutno poročilo o reških izgredivih proti Fran-

cosom, katere naziva nesabelele goste, ter gostobesedno zagovarja nastopanje reškega »občinstva« proti francoskim vojakom. Odgovornost za te izgrede daje seveda na rovaš Francosom in pravi, da v bistvu nimajo drugega namena, nego dokazati potrebo, da se vojaško poveljništvo na Reki istrga Italijanom in da v druge roke; da je ta domneva resnična, o tem ne pripušta list nobenega dvoma, kljub temu, da je osnažuje kot absurdno. Nadalje namiguje »Corriere della Sera«, da se Italija nikakor ni hotela vmešavati v razmerje med Nemci in Francozi ob Renu, se zavaruje proti temu, da bi se Francija vmešavala v nasprotstvo med Italijankimi in jugoslovanskimi interesi ob Adriji ter pravi, da je taka nesrečna politika svojčas vodila v Mentano (malo mestece blizu Rima, kjer so papežke čete s pomočjo Francozov premagale Garibaldija) ter v trozvezo. H koncu pravi: Zgodovina in dobrovernost bosta priznali, da, ako govorimo odkritosrčno, storimo danes vendar še vse, kar je v naših močeh, da ohranimo in rešimo bratske vezi, ki so združevale Italijo in Francijo tekem štiriletnih krvave preizkušnje. V drugi brzokavki poroča »Corriere della Sera« o reških dogodkih: V sredo zvečer sta bila napadena 2 francoska častnika na obrežju Ammiraglio Rainer in tudi v četrti jutraj je skupina reških Italijanov insultrala mimosidega francoskega častnika. Drugače je dan potekel mirno. Vse čete in posadke vojnih ladij brez razlike so do daljnih naredb konsignirane. General Grazioli je v sredo zvečer obiskal ranjenec v francoski bolnici ter nato posetil italijansko prireditev v Filharmoniji, kjer je bilo nabito polno občinstva. Razpoloženje je bilo še vedno zelo razburjeno. General, pozdravljen z burnimi evviva-klici, je imel nagovor na občinstvo, kjer je dejal, da razume popolnoma ogorčenje Rečanov in pozival občinstvo, naj se vzdrži vsekršnih izgrediv. Število ranjenec, ki so jih prinesli dosedaj v francosko bolnico, znaša 40. Eden izmed njih je v veliki nevarnosti.

Pomagajmo invalidom!

S teškimi žrtvami plačujejo Slovenci, Hrvti in Srbi svoje ujedinenje. Velik broj naših hrabrih sinov je položilo svoje življenje na oltar domovine. Na njihovih kosteh zidamo sedaj mi zgradbo novega in velikega kraljevstva. Drugi so, ranjeni, prelili svojo dragoceno kri za rešitev in srečo svojega naroda. Nekateri njih so ozdraveli, drugi ostanejo pobabljeni vse svoje življenje, ker so izgubili noge, roke, sluh ali očni vid. To so naši slavni invalidi. Iz njihove krvi je vznikla naša svoboda in naše jedinstvo.

Nekateri teh invalidov so sposobni, da si s svojim delom zaslužijo svoj suhi kruh. Ti in drugi, težje poškodovani — ali naj bodo v strahu za sebe in svoje rodbine? I jedni i drugi potrebujejo brze in obilne pomoči.

To pomoč jim poizkušajo dati država, potem društvo Rdečega križa in druga naša dobrodelna društva. Toda invalidov je mnogo in njihove potrebe so velike in raznovrstne. Vsled tega je potrebna vedno nova inicijativa, da ublaži rane in bedo vsaj v teh prvih in najtežjih dneh.

Vrhovna komanda, ki govori v imenu vse srbsko-hrvatsko-slovenske vojske, smatra za svojo sveto dolžnost, da pozivlja na nabiranje denarnih prispevkov v celem kraljevstvu in prid našim čestitim invalidom, nekdanjim borcem in junakom, s čijih krvjo se je uresničila naša narodna zaobljuba.

Za zbiranje te denarne pomoči je izbran invalidski dan, Petrov dan tega leta (po starem koledarju) kot rojstni dan našega narodnega kralja Nj. Vel. Petra I. Ta dan bodo vojne oblasti s pomočjo dobrodelnih društev — prepričan sem, da se bo njihova pripravljenost in najboljša volja pri tem sijajno dokazala — nabirale denarna sredstva v celem kraljevstvu. Pričenši z glavnim mestom, pa do najmanjše vasice.

Pozivljamo vse častnike in vojaške naše hrabre vojske, da se ta dan spomnijo svojih nesrečnih drugov in da s svojimi darovi bratski obvežejo njihove rane. Prosim celokupno prebivalstvo kraljevstva, bogato in siroto, moško in žensko, staro in mlado, naj vsakdo daruje po svojih sredstvih, naj daruje za naše nesrečne junake.

Ta pomoč se ne daje v miloščino, nego v znak naše bratske hvalečnosti in ljubavi. Oni imajo pravico, da računajo na našo hvalečnost in ljubezen. Vsi smo trpeli tekem te dolge in krvave vojne, ali blagodat zmagovalnega mira pomore nam, da se to trpljenje skoro pozabi. Invalidi pa trpe še dalje, dokler žive. Sveto dolžnost ima zato vsak Slovenec, Hrvat in Srbin, da ublaži to trpljenje, bolj ko more. Zbrani doneski so namenjeni vsem invalidom vsega kraljevstva.

Vojski in državljanji, državljanke in otroci, izpolnimo ta dan vsi svojo sveto patriotsko, planetsko in bratsko

dolžnost! Z bogatimi darovi ublažimo bedo vrlih svojih invalidov in otrimo solze njihovih sirot. Naša pozornost in skrb zanje naj jim dokazuje, da njihove žrtve niso bile zaman!

Podrobni programi se bodo objavili za vsako mesto posebej.

Načelnik štaba:
Vojvoda Živojin P. Mišić s. r.

Javna telovadba Sokola I.

Skoro pet let je minulo, odkar je »Sokol I.« priredil svojo zadnjo javno telovadbo, zadnjo nedeljo pred izbruhom vojne, pripravljajoč se za III. vsesokolski zlet v Ljubljani. Že takrat je pokazal Sokol I., za kako resno smatra sokolsko delo, telesno vzgojo in pričakovati je bilo, da bo žel tudi v avgustovih zletnih dneh zaslužene uspehe. Pa bila je to zadnja prireditev pred izbruhom svetovne vojne, kar na mah se je ustavilo potem vse sokolsko delo, pričela se je doba preganjanja in mrtvila in šele splošni prevrat je omogočil zopet redno delo. Sokolstvo se je zavzelo svojih nalog in pričelo se je tiho, a neumorno delo na vseh poljih. Javna telovadba, prva po končani svetovni vojni, ki jo je priredil Sokol I. včeraj na istem prostoru, kakor pred petimi leti, je jasno pokazala, da uživa Sokol I. ne samo iste, ampak še mnogo večje obče simpatije, kakor pred vojno in da deluje z isto vneto v dosedaj stavljenega si cilja. Kljub zatiranju je društvo svoje vrste potroilo in ginljivo je bilo videti zlasti telovadbo, bodisi ženskega, bodisi moškega naraščaja, kjer je nastop teh malih pokazal, s kakim navdušenjem se je vcepila že mladini ljubezen do sokolske ideje.

Ob pol 10. dopoldne so se vršile na prostoru Kmetске posojilnice ob Dunajski cesti skušnje za popoldanski javni nastop. Člani, šolski naraščaji, gojenke, obrtni naraščaji in članice so izvajali proste vaje pod vodstvom svojih vadiateljev ter želi mnogo odobravanja od strani številno zbranega občinstva. Tudi skupina je izborna uspeša.

Proti 5. popoldne je dospelo društvo Sokol I. v spremstvu drugih sokolskih društev, kakor Sokola II., Vič, Moste, Štepanja vas, Dev. Mar. v Polju in primorskega sokolskega krožka ob zvokih trobentaškega zbora na telovadišče. Ob 5. popoldne se je pričela javna telovadba. Prvi so nastopili člani in sicer je izvajalo 24 bratov proste vaje za zlet leta 1914. pod vodstvom načelnika brata St. Vidmarja. Sledil je nato nastop deškega šolskega naraščaja, kjer je 77 dečkov izvajalo proste vaje za zlet 1914 pod vodstvom vadiatelja brata Berčeta. Nato je nastopilo 88 gojenk, izvajajočih proste vaje za zlet 1914, pod vodstvom podnačelnika brata Slapničarja. Obrtni naraščaji, 76 gojencev, je izvajalo proste vaje pod vodstvom brata Antona Bregarja. Vse te proste vaje je spremljalo mnogobrojno zbrano občinstvo z živahnim odobravanjem in navdušenjem. Sledila je orodna telovadba članstva, kjer je nastopilo pet vrst pri posameznih orodjih, ter želo za svoja izvajanja, zlasti posameznikov, burno priznanje. Nato je izvajalo 35 članic proste vaje za zlet 1914 pod vodstvom brata Slapničarja in končno je nastopilo 44 bratov z župnimi prostimi vajami za leto 1919 pod vodstvom brata Vidmarja. Vse te proste vaje, bodisi članstva, članic, gojenk, šolskega in obrtnega naraščaja, so bile vzorno izvajane ter so žele s strani občinstva, katerega je bilo zbrano nad 5000, splošno odobravanje. Po kratkem odmoru se je sestavila skupina, pri kateri je sodelovalo okrog 250 oseb, ki je zbudila splošno udivljenje.

Kratek nagovor na zbrano članstvo in občinstvo je imel nato podstarosta brat Marolt, ki je v kratkih, na jedrnatih besedah očrtal sokolsko delo ter velik pomen ujedinenja vseh sokolskih društev našega kraljevstva v eno veliko jugoslovansko državo podpirajočo organizacijo.

Ob zvokih »Lepe naše domovine« zaključila se je dostojno in trezno ta velepomembna prireditev. Tako pri prostih vajah, kakor tudi med odmori je sviral pod spretnim vodstvom gosp. Pahorja salonski orkester Sokola I.

Cela prireditev je pokazala, s kakim razumevanjem in s kakim navdušenjem stopa Sokol I. krenko po svoji začrtani poti in kako ima pričakovati pod tako spretnim vodstvom še lepših uspehov, kakor jih je dosegel dosedaj. Želimu mu na tej njegovi poti, ki bo šele uspešna takrat, ko bo imelo društvo svoj lastni dom, da se bo moglo neovirano razvijati, obilo uspeha. Na zdar!

Jugoslovanska himna na Dunaju.

— Kako so Dunajčani informirani o Mariboru.

Maribor, 4. julija.

Te dni se je vrnila družba Mariborčanov in sicer so bili v njej zastopani: Slovenci, Hrvti in Nemci. Član te družbe Hrvat mi pripoveduje prav zanimive stvari o življenju in tačasnih razmerah na Dunaju. Za danes bodi omenjeno le nekaj doživljajev. Prišli smo — tako pripoveduje moj svedok, v kavarno Hermannov v 1. okraju. Igralo se je na klavirju. Zasedli smo mizo ter se razgovarjali kakor je že naneslo v vseh treh jezikih. Naenkrat zapoje klavir »Hej Slovani!« — Mi, zlasti seveda Jugoslovani smo kar ostrmeli,

Morda je to le provokacija, ker so nas slišali nežinirano govoriti tudi slovenski oziroma hrvaški? Ali glasovir je sviral dalje: »Lepa naša domovina.« in čudno čudo tndi: »Junak iz Like«. To je dvignilo posebno nas Hrvate in eden nas je dvignil svoj glas med sviranjem klavirja. Seveda smo bili vzradoščeno presenečeni! In zvedeli smo iz Dunajčanov: Mi Dunajčani ostanemo kakor smo bili, zakaj bi ne spoštovali Jugoslovancov naših sosedov? Posebno pa glede umetnosti kot je godba in glasba sploh vztrajamo na stališču, da ostani vsaj ta umetnost mednarodna. Tam in na drugih mestih kamor smo prišli, se nas je seveda izpraševalo po naših razmerah; posebno glede Maribora izražajo Dunajčani svojo radovednost. Ostanimo si — čim se razmere uredijo, prijatelji z Jugoslovani, ampak Maribor ostane naš! To trditve gojijo na podlagi informacij, češ, da je ves Maribor in vse ozemlje okoli njega pristno nemško (urdeutsches)? Vrednost teh informacij smo prav ocenili še le, ko so nas izpraševali če je res, da mi Jugoslovani tukajšnje Nemce brez usmiljenja podimo v ječe, da jih za vsako malenkost obešamo, sploh da z njimi ravnamo kot s popolnoma brezpravno rajo. Uvideli smo, kako nesramno nas tukajšnji nemški hujskači obrekujejo po svetu, če jim celo Dunajčani nasledajo na take obskurne laži. Tedaj smo bili mi Jugoslovani iz te družbe veseli, da smo imeli tudi Nemce seboj. Nam, smo dejali, morda ne bi verjeli, če bi Vam zatrjevali, da je to podlo obrekovalje elementov, ki jih tudi Vaša država ne mara. Ampak vprašajte te Nemce, ki z nami žive, če je na vseh teh obrekovaljih le pičica resnice. In naši nemški znanci so Dunajčanom natočili čistega vina. Tedaj so šele Dunajčani uvideli, kako slabo so informirani o nas in naših razmerah napram Nemcem, in priznati so morali, kako napačno so nas sodili na podlagi namenuoma napačnih obvestil, ki jih poleg naših nemških hujskačev po Dunaju razširjajo tudi — Italijani.

Pozivni razglas.

Vsled odpusta letnikov 1890—1894 se na podstavi sklepa ministrstva za vojno in mornarico Pov. F. Dj. O. št. 19.742 in Vrhovne komande O. št. 36.483 tega leta pozivljajo s tem vsi v letih 1888 in 1889 rojeni, ki so bili svojčasno asistenti ali pa pri prebirlanjih za črnovojno službo z orožjem sposobni spoznani k dvemesetletni orožni vaji.

K orožni vaji morajo priti vsi, ki so v ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pristojni ali rojeni, kakor tudi tisti, ki ne morejo dokazati inozemskega državljanstva.

Zglasitve:

Zglasiti se morajo pri vojno-dopolnilnem poveljstvu, v čigar področju je njihovo bivališče, in sicer:

letnik 1889 dne 26. julija,

letnik 1888 dne 30. julija

vsakokrat ob 8. dopoldne.

Po možnosti naj pridejo vpoklicanci v vojaški opremi in obleki (posebno s plašči in perilom) za katero dobe primerno odškodnino.

Orožne vaje so oproščeni:

1. Železničarji, poštni uslužbenci in rudarji. Po 1. juliju t. l. v službo sprejeti železničarji, poštni uslužbenci in rudarji niso oproščeni in se morajo brezpogojno pozivu odzvati.

2. Bogoslovci ter dijaki, ki obiskujejo visoke in srednje šole ali zavode, ki imajo po brambnem zakonu pravico do enoletne vojaške službe.

3. Oni, ki so bili pri nadpredgledu (superarbitraciji) proglašeni za vedno invalide ali začasno premeščeni v neaktivno razmerje, ako ta doba še ni potekla. Vsi ti se pa morajo javiti pri pristojnih orožniških postajah, ki vpošljejo vojnim dopolnilnim poveljstvom sezname prijavljenih invalidov.

Rezervne častnike, praporščake in kadetne aspirante se bo pozvalo po potrebi, ne glede na letnike.

Na eventualne prošnje za oprostitve orožne vaje se ne bo oziralo in orožne vaje razven navedenih oproščencev ne bo nihče oproščen. — Vsak vpoklicanec mora brezpogojno o pravem času odrediti k tej dvamesečni vaji.

Županstva naj izdajo vpoklicancem potrdila, da odhajajo k orožni vaji; to potrdilo daje vpoklicancem pravico do brezplačne vožnje po železnicah.

Kpoklicanci, ki se ne bodo pravčasno odzvali pozivu, bodo dalje časa pridržani v službi in se bodo strogo kaznovali po vojnih zakonih.

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

Dnevne vesti.

Prisega naših rekrutov. Danes dopoldne smo v ljubljanskem Tivoliju gledali krasen prizor. Ob 10. uri so bili na »Igrišču« zapreženi novi rekruti, vsi sami sinovi zelene srbske Sumadije. Sredi livade je bil postavljen oltar, kjer se je vršila božja služba. V širokem četverkotniku so ob drevoredih stali mladi vojniki. Ko so prispeli zastopniki civilnih oblastev (predsednik deželne vlade dr. Brejc s poverjenikom Golio in Vrstovškom, delegat finančnega ministra dr. Šavnik, župan dr. Tavčar itd.) je namestnik generala Smiljanica, polkovnik Vukasovič, obšel čete in jih pozdravil s »Pomozi Bogu«, na kar so čete krepko odgovorile. Po izvršeni prisegi je svečenik ogovoril vojsake ter jih opozarjal na njih vojaške dolžnosti. Nato je izpregovoril komandant polka polkovnik Naumovič ter v govoru, jakem po mislih in lepem po besedah, daleč slišno predstavil četam vso težo njihovega stanja, pa tudi veličino njihovih dolžnosti. Nastopil je polkovnik Vukasovič ter moštvu, ki se mu morda toži po rodni Sumadiji, ključal, da je tudi bela Ljubljana njih lastna srbska zemlja in da jih Slovenci ljubijo. Drevoredi okoli igrišča so bili polni občinstva in to občinstvo se je burno odzvalo tem njegovim besedam. S tem je bila slavnost končana. To ni bila prisiljena avstrijskih kasarnskih dogodkov; to je bila naravna narodna svečanost sredi bujne prirode. To ni bila vojaška odreenelost osamelosti, to je bil živ prizor iz narodnega življenja, ki so se ga v lepi medsebojnosti udeležili vojniki in nevojniki, to je narod.

Velika razstava v Ljubljani. Odseki trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani so v svoji skupni seji dne 3. julija soglasno sklenili, predlagati zborničnemu plenumu, da se prihodnje leto v Ljubljani priredi velika razstava, ki naj bi bila izhodišče za vsa kolektiva industrijalne in trgovske semnje v Ljubljani, po vzoru takozvane »Messee«, kakor je vsako leto prirejajo v Lipskem, Utrehtu itd. z velikimi praktičnimi uspehi za industrijo in trgovino.

Poverjenik za uk in bogočastje. Dr. Karel Verstovšek tekoči teden pe sprejema strank.

Išče se monter za mestno plinarno v Sarajevu. Več se poizve pri Posredovalnem uradu za begunce SHS v Ljubljani, Dunajska cesta 38, I. nadst.

Invalidom bivšega pešpolka št. 87 se bodo julija meseca v drugič izplačevala enkratna podpora. Pravico do do te podpore imajo oni, ki so po izvidu nadpregleda spoznani za več kot 30% invalide. Invalidi, ki v Jugoslaviji še niso bili pri nadpregledu, naj se javijo pri svojem dopolnilnem poveljstvu v svrhu zdravniške preiskave. Prošnji za podporo ima vsakdo priložiti potrdilo pristojne občine in orožniške postaje, da je brez premoženja, in podpora res potreben. Slepci, težko pohabljeni in za vsako delo nezmogljivi dobijo poleg podpore še posebne doklade. Podpora se bodo pošiljale le po pošti, zato naj navede vsak v prošnji svoj natančen naslov.

Služba okrožnega zdravnika. V uradnem listu št. 112 je razpisana služba okrožnega zdravnika pri Sv. Lenartu v Sloveniji goricah, na kar se opozarjajo zainteresirani. — V uradnem listu št. 112 je razpisana služba okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Sv. Marijeta nižje Ptuj. Interesenti se opozarjajo na ta razpis.

Primarijske službe. V uradnem listu št. 112 z dne 27. junija, 1919 razpisuje deželna vlada za Slovenijo službe primarija na internem oddelku občne javne bolnišnice v Ptuj in na internem in kirurškem oddelku občne javne bolnišnice v Brezicah. Naše mlade zdravniške strokovnjake opozarjamo na razpis.

Gospodinske šole v Sloveniji. Z največjim zanimanjem sem prečital podlistek gospe Minke Govekarjeve v 152. številki Slovenskega Naroda o Javnih državnih gospodinskih šolah. Te šole so za nas Slovence nujno potrebne. O njih bi se moralo že davno govoriti in pisati. Nekaj let pred izbruhom vojne smo si prostore, toda primanjkovalo vprašanjem, kako bi prišli do lastne gospodinske šole v okraju. Pripravili smo si protore, toda primanjkovalo nam je sprva učitelje, in sredstev za poplačanje teh. Ko so se razmere glede učiteljev nam prid zboljšale, pa nismo mogli premagati težko glede denarnih sredstev. Niti od dežele, niti od države nismo mogli izposlovati nikakega prispevka! Lotili pa smo se spet tega vprašanja, preden je gospa Govekarjeva javnost za izvršnim člankom opozorila na potrebnost in važnost gospodinskih šol. Sedaj je naš položaj ugodnejši. Mestna občina je imela v nemškem dekliskem domu popolnoma urejeno gospodinsko šolo. Ako nastane, kakor se namerava, iz dekliskega doma »Mladika« je pač naravno, da gospodinska šola ne bo prenehala, ampak bo imela svoje prostore, svoje zavetisce v »Mladiki«. Država SHS nam ne bode mačeha, kakoršna nam je bila Avstrija. Zanašamo se na njeno pomoč! Razmere v Ptuj so se tudi spremenile. Delokrog gospodinske šole ne bo obsegal v bodoče le mesta, ampak celi sodni okraj, pa še menda tudi sosedne, ako se nam posreči, da si uzmemo in praktično uredimo šolo, za katero imamo izvršne prostore in vse pripravo. Gospa Govekarjeva je v svojem listu omenila le bivši nemški šolj v Celju in Mariboru. Moje vrstice naj dodajo to, kar je ona prezrla. Javnost naj bode opozorjena tudi na gospodinsko šolo v Ptuj, katere bode

v »Mladiki«. Imeti jo moramo, ker je neobhodno potrebna. Zato se trudimo, da jo priredimo in zagotovimo! Poročil se je včeraj vladni oficijal gospod Zvonimir Gregorič z učitelico gđc. Angelo Mandeli. Bilo srečno!

Upokojeni častniki in voj. uradniki. Ker je ministstvo za vojno in mornarico z naredbo Pov. F. A. C. br. 35618 od 26. junija t. l. odredilo, da morajo vsi upokojeni častniki in voj. uradniki položiti pismeno prisego, se ti častniki in voj. uradniki tem potom pozivljajo, da se v najkrajšem roku javijo pri naslednjih komandah: Komanda mesta Ljubljana, orožniška postaja Kofčevje, Staj. obmejno poveljstvo Maribor, Polkovna okrožna komanda Pliberk, Polkovna okrožna komanda Celje, v svrhu položitve prisage. Podrobnejše podatke dobe imenovani pri gori omenjenih komandah.

Vagon živil sta hotela utihotapiti v Nemško Avstrijo nemški postajenačelnik v Konjicah Wedenik in trgovec S. Živila sta skrila med storže. Predno so mogli Wedenika prijeti, je pobegnil v Nemško Avstrijo.

Pod sekvester je dala vlada premoženje gozdarja grofa Attemsa v Slovenski Bistrici — Emila Wajgelna. Sekvester je dr. Lemež.

Pod državnim nadzorstvom. Pod državno nadzorstvo je dano premoženje grofa Vettra von der Lilie v Laškem in Češka Union banka v Celju. Za sekvestra grofa Vettra je imenovan odvetnik dr. Fran Roš v Laškem, za sekvestra »Union-banke« pa ravnatelj »Posojilnice« v Celju Jos. Smertnik.

Nova slovenska trgovina v Celju. Na Glavnem trgu v Faminekovi hiši v Celju otvori spedijsko trgovino Slovenec Anton Močnik.

Iz koroškega jetništva je ušel te dni poročnik Franc Zacherl. Zadnji čas se je nahajal v bolnišnici v Ennsu na Gornjem Avstrijskem. Zivljenje med Svabi mu je bilo dalje nemogoče.

Akad. pevsko društvo »Obilica« v Beogradu priredi izlet v Zagreb, Ljubljano, Sarajevo, Dubrovnik in Cetinje. V vseh teh mestih priredi koncert v prid siromašnih dijakov, ki so trpeli vsled vojne.

Ekskurzije dijakov. Ministristvo prosvete je odredilo, da se bodo vsako leto v velikih počitnicah vršile velike ekskurzije dijakov širom naše države, da upoznajo krasote in zanimivosti svoje domovine.

Poštni promet s poljsko republiko. Začenši z 10. dnem meseca julija t. l. bosta odpravljala pošta urada Krakov 2 in Warszawa 1 pismenske sklepe za Beograd in Bukarest, Beograd pa za Krakov 2 in Warszawa. Vse pošiljke za poljsko bo torej od 10. dne t. m. naprej odpravljati v Beograd potom pisemskega sklena iz Ljubljane 1.

Matura. Na državnem moškem učilišču so bili zrelostni izpiti od 3. do 5. julija; predsedoval je ravnatelj A. Dokler. Aprobirani so bili: Bitenc Karel, Bolhar Alojzij, Burja Rihard, Debeljak Albert (z odliko), Deržaj Emerik, Gallobo Rudolf, Kavčič Iv., Kumelj Metod, Potisek Ivan (z odliko), Prosenc Rudolf, Seliskar Anton, Strel Alojzij, Trost Franc (z odliko), Tscherne Alojzij, Vidmar Karel, Vittori Srečko, Završnik Rudolf (z odliko), Zupančič Jožef, Zabar Jožef (z odliko), Kosanc Pavla (z odliko), Leskovec Amalija (z odliko); privatist Prestor Nikolaj hospitanti: Grašič Franc, Plehan Albin, Podraž Ferdinand, Vidmar Ferdinand, Završnik Stanko (z odliko). — Med šolskim letom 1918/19 so dobili zrelostno izpisevali: Knific Fr., Torkar Ivan in Weber Alojzij, ki so bili več let v ruskem vjetništvu, ter poročnik Lachainer Ivan.

Po Bohinju se cede sline našim nemškim in laškim neprijateljem. In to ni čudno, kajti težko dobiš kje kraj, ki bi bil tako lep, tako miren in ljubek, kakor pred šumnim svetom zaprta koflina s prelepim jezerom. Kdor je kdaj doživel lepo selišno jutro ob Bohinjskem jezeru in miren, ti veter, ju ne pozabi, in sicer ga bo vlekel zopet nazaj na njegove zelene bregove. Ako hočeš preživeti nekaj tihih, mirnih dni, razvedriti si glavo in srce, pridi v Bohinje in ne bo ti žal. Leni izprehodi po senčnatih gozdovih, osvežujoče kopeli, krasni izleti, vožnja po mirem jezeru v vznožju s snegom pokritih gorskih velikanov, vse to ti bo dalo užitek, ki ga zastoni iščeš v letoviščih, polnih tujecev. Mirno preočiče in izvrstno postrežbo našdeš v »Zlatotoku« v hotelu SPD. Kar ti nudi hotel boljše vrste v mestu tega tu ne boš pogrešal, in to za zelo zmerno ceno.

Kultura.

Redek gledališki jubilej. Z včerajšjo zaključno predstavo, ko so v Narodnem gledališču petindvajseti peli Smetanovo »Prodano nevesto«, so praznovali trije člani gledališkega zbora, seveda brez šopkov in vencev, brez daril in brez pozornosti intendantov redke jubileje. Poteklo je namreč 25 let, odkar so znani ljubljanski tenorist J. Jakob Lumb ar, njegova sorodna, altistinja ga. Gabriella Lumb ar, in tenorist gosp. Franc Rus prvi nastopili na slovenskem odru v »Prodani nevesti«. Nad 25 let pa že pojo v gledališkem zboru, kar dokazuje njihovo izredno vztrajnost in požrtvovalnost. Slavljenec za njihovo dolgoletno delo v prosi slovenske opere najsrečnejša hvala in najiskrenejše čestitke!

Carinola: Izvestje Muzejskega društva za Kranjsko, letnik IX. — zvezek 3, in 4. prinaša tola vzbujajo. Ob opoz-

bojivju inujedinenju. Avgust Žigon. Nov prispevek o Čopu (Dalle); dr. Franjo Bučar. Račun Fabiana Kirchbergera o pogledu hrvatske i slovenske protestantske tiskare v Urahu-Tübingenu za leto 1562. i 1563.; Ferdinand Seidl-Wilfried von Tepper. Der divuljale See von Prečna bei Novo Mesto; Dr. Ponobšek. Naše ujeđe, II., nadaljevanje; Dr. Ovidon Sajovic. Zapiski iz pitčjega življenja na Kranjskem v letih 1917 do 1918.; Slovtstvo. Ušeničnik Alexius Dr. Um die Jugoslawia. Eine Apologie. M. Premrou Miroslav. Monumenta slave-nica. Petit-choix tire de la collection des documents recueillis et anotés; dr. J. Siebinger. Bibliografija za leto 1917. in 1918. Zapiski. Fran Podkrajsek. Kam so prišle slike iz nekdanje bolniške cerkve sv. Križa na Dunajski cesti? — Dr. P. Hugo Bren. Za zgodovino akademije ljubljanskih operovoz. — Dr. J. Lesar. Peter Pavel Vergerli Starejši. — Ljud. Kaščer. Erjavce kot »jamar«. Ljud. Kuščer. Donesek k naši jamski favni: Društveni vestnik; Slike.

O našem klavirskem virtuozu Cirilu Ličarju se v zadnjem času v naših časopisih ni bralo skoro nič. A to ni znak, da ni bil delaven. Potoval je kot spremljevalec mojstra Kocijana, pred vsem po Češkem in Poljskem, in je na vseh Kocijanovih koncertih nastopal s samostojnimi točkami. O Ličarju se vsi koncertni kritičari izražajo nad vse pohvalno. V roke mi je prišlo nekoliko teh ocen; naj citiram samo par značilnejših. — »Nova Dobas, Plzen: »Po svoji hvalavredni navadi uvajati mlajše talente na koncertni podij, nam je Kocijan to pot pripeljal mladega slovenskega pijalista Cirila Ličarja, ki pa je mogel samo v gori navedeni št. 2 (»Jok in stoka«) pokazati svoje odlične kvalitete.« — »Češki Dennik«, Plzen: »Mladi klavirist g. C. Ličar ima vse prednosti, ki so potrebne za njegov razvoj v umetnika najboljših kvalit. On ima veliko tehniško dovršeno, razumevanje za duha skladbe, razvit smisel za ritmiko in melodiško frazo in pri tem redko mirnost. Zaigral je z velikim uspehom Lisztove variacije na Bachov tema »Jok in stoka«, v katerih je popolnoma uveljavil vse prednosti svojega talenta.« — »Ostravsky Dennik«, Moravsky Ostrava: »Na klavirju ga (nam. Kocijana) je spremljal virtuos Ličar. Izbral je fino, izrazito in v samostojni točki. Chopinovem Scherzu b-mol, je pokazal vse prednosti svoje zrele umetnosti: ognjevit temperament, briljantno tehniko in krasno prednašanje.« — »Pražské Noviny«, Praga: »V dveh točkah je igral Kocijanov spremljevalec Ličar samostojno. Znan je na našem podiju, znan je in cenjen pri našem občini, zaradi svoje finočidnosti in globokega umetniškega smisla, a zastrji pri tem s skromnostjo — tudi on je imel zaslužen uspeh in glasno pohvalo.« — »Union«, Praga: »Po leg slavneje umetnika (Kocijana), čegar koncert je počastil s svojim obiskom prezident naše republike, ni imel pianist gospod C. Ličar, absolvent praškega konservatorija v razredu prof. Hoffmeistera, lahkega stališča, to tem manj, ker je izbral César Frankov tehniški težavni in za prednašanje težki preludi, koral in fugo. Če je vkljub temu zahteve dela popolnoma zadovoljil in dosegel močan uspeh, je s tem njegova napredujoča umetnost najprejvalneje dokumentirana.« — »Nova Reforma«, Krakov: »Spremljal je (nam. Kocijana) gospod Ciril Ličar; redko je slišati tako dobrega spremljevalca.« — »Bialer Nachrichten«. Bialsko v Sleziji: »Sodelujoči pianist gospod C. Ličar je izvršil spremljevanje vijoličnih točk na najfinjši način in je svojo solotčko, Scherzo v es-molu od Brahmsa, s svojo briljantno tehniko in s svojim bravuroznim prednašanjem popolnoma uveljavil.« — Naj zastopuje to. V Ličarju imamo umetnika, na katerega smemo biti ponosni. Upajmo, da ga bomo kmalu spet imeli priliko slišati v Ljubljani.

V. M. Z.

Gospodarstvo.

Potreba stavbnega materiala za Beograd. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je prešla od dobro informirane strani sporočilo, da potrebuje »Odbor za obnovo stanova v Beogradu, Jugovića ulica 1« različnega stavbnega materiala. Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe na omenjeni naslov.

Dovoljenje za nakup žita. Ministristvo za prehrano in obnovo dežel je izdalo nastopna dovoljenja za uvoz v Slovenijo: G. A. Tonkoviču iz Zagreba sedem vagonov kornuze; Franju Weiss iz Siska 2 vagona pšenice in tri vagone kornuze; Ilji Predoviču iz Ljubljane 200 komadov prašičev; Danielu Omerzu v Belovaru eden vagon moke v Slovenko Bistrico; Josipu Drušković iz Slov. Gradca tri vagone kornuze in eden vagon pšenice.

Inž. Ciril M. Koch:

NEKAJ O DANAŠNJIH VISOKO-STAVENIH RAZMERAH.

Mnogokrat poslušal sem pogovore in ugibanja, koliko bi veljala danes novo zgrajena hiša.

Posebno povdarjalo se je, ali ne bi bilo mogoče postaviti nekaj malih hišic za eno družino, da se tej neznosni stanovanjski bedi naredi konec. Zagotavljalo se je, da je veliko tistih ljudi, ki bi radi nekaj žrtvovali, samo da pridejo pod lastno streho.

Glede stroškov za zgradbo tistih hišic slišal sem večinoma prenizke, deloma pa tudi previsoke cene, ki so si jih predstavljali laiki. Vprašan bil sem tudi, če je mogoče pri omnitvah, koliko je

stavbna vrednost enega ali drugega poslopja z ozirom na današnje razmere. Spuščati se danes v take ocene, ni mogoče, ker takorekoč od dne do dne rastejo cene gradiv. Nekateremu se posreči dobiti to ali ono gradivo ceneje kot drugemu, sploh je pa cena odvisna od tega, koliko je stavbnega gradiva sploh na razpolago. Čim manj ga je, tem dražji je. Pri cenitvah je pa glavna stvar ta, da se doseže ona cena, ki se bo v doglednem času ustalila. Na tem polju so se razni večaki hudo urezali. Ako vzamemo v roke strokovne liste, ki so bili pisani pred par leti, beremo, da je z gotovostjo pričakovati, da se bodo cene ustalile pri onih cenah, ako pristejemo predvojni cenam 30, kvečiem 50%. Ako dotični pisec pogleda današnje razmere, bo takoj prepričan, da temu ne bo tako. Gotova stvar je, da se bodo cene znatno znižale, kje se bodo pa ustalile, bo nam pa konečno povedala naša urejena valuta. Čim več si bomo znali pomagati z eksportom domačih pridelkov, tem ugodnejša bo vrednost naše valute in cene gradiva se bodo po tej regulirale.

Da vsaj približno označim, koliko bi veljala zgradba ene visokoprtilične hišice pri danes obstoječih cenah, narisal sem si stanovanje, ki bi obsegalo v pritličju predprostor, tri sobe, dve po 25 m², ena 16 m², kuhinjo, kopeli, shrambo, stranišče in stopnišče. V podstrešju nahajali bi se dve sobi po 20 m², sobica za služkinjo in nekaj podstrešja. Ker bi bila stavba visokoprtilična, izkoristil bi se prostor pod pritličjem za pralnico, klet, drvarnico in shrambo.

Zazidana ploskev hišice bi tvorila 138 m². Izvršitev priprosta meščanska, v sobah hrastove deščice, boljše peč in štedilnik, krtje strehe z opeko itd.

Vračunski potrebno kanalizacijo, brez hodnika in potrebne vrtno ograje, veljala je taka zgradba pred vojno okoli 20.000 kron.

Ogledimo si nekoliko današnje cene. Za tako poslopje rabi se brez temelja in zunanjega glavnega zidu podprtiličja 80.000 komadov zidakov. Tisoč komadov zidakov, postavljenih na stavbo, notabene če jih ugodno kupiš, velja danes 500 kron. Torej velja danes samo opeka za zid in potrebne obloke v kleti, 40.000 kron.

Ker smo pri opeki, ogledimo si ceno enega kubičnega metra izdelanega zidovja.

Za podlago naj služi, da rabimo za 1 m³ zidovja 260 komadov opeke, 1000 komadov 500 K = 130 kron; 0-1 m³ ugašenega apna, 100 kg 22 K = 52 K 80 vin.; 0-25 m³ peska, 1 m³ 30 K = 7 K 50 vin.; 7-5 ur zidar, ura 3 K = 22 K 50 vin.; 11 ur delavec, ura 2 K = 22 K; 10% pribitek za oder, orodje in nadzorstvo 4 K 45 v.; skupaj 239 K 25 vin. Da imamo popolnoma izdelan zid, treba prišteti še omet.

Z ozirom na razno debelost zidovja se prišteje na 1 m³ zidovja vsaj 6 m³ ometa.

1 m³ ometa velja na podlagi gorajšnjih cen 10 K 88 v. × 6 = 65 K 28 v. En kubični meter zidovja z ometom vred velja torej 304 K 53 v.

Pred vojno napravilo se je 1 m³ takega zidovja povprečno za 20 kron! Povšek znaša na ta način 1500%.

Ako vzamemo nekaj predvojnih proračunov za stanovanjske hiše v roke, se prepričamo, da obsorbira potrebno zidarsko delo za eno hišo približno polovico vseh za stavbo potrebnih stroškov.

Trošek za zidarska dela gori popisane hiše bi bil torej 10.000 K + 1500% = 150.000 kron.

Drugo glavno gradivo, ki pride pri takih stavbi v poštev, je les. Tudi les se je, posebno v zadnjih tednih, zelo podražil. Pred vojno plačalo se je za 1 m³ rezanega lesa 40 kron. Danes se ga za 400 kron težko dobi. Vzemimo, da se je cena lesa dvignila za 1000%.

Meter žlebovja in odpadnih cevč dobilo se je preje za 3 krone, danes velja meter 35 kron.

Ako primerjamo sedanje cene za pri stavbah potrebna obrtniška dela, vidimo, da so se vse od predvojni cen dvignile najmanj za 1000%. Ostanimo torej pri povški 1000% za ona dela, ki so izven zidarskih potrebna.

Odštejmo od 20.000 K 10.000 K za zidarska dela, ostane za druga obrtniška dela 10.000 K. Ta znesek, povščen za 1000%, dobimo 100.000 kron. Prištejvi zidarska dela, veljala bi ta malenkostna zgradba brez sveta, hodnika in ograje 250.000 kron.

Dvomim pa, ako bi bilo pri današnjem nomanikanju raznih gradbenih potrebščin snoh mogoče hišico postaviti. Izračunimo si najnižjo upravičeno najemniko takega stanovanja. Potrebni prostor naj bi veljal 10.000 K, 250.000 + 10.000 K = 260.000 K. O brestj od 260 tisoč kron po 3% = 7800 K. Na kako stališče bi se davčna oblast radi predpis davka postavila, ne vem. Recimo pa na tole:

Danes se plača za namišljeno stanovanje letno 1500 kron. Ker brez povoda pri obstoječih zakonskih določilih gospodariji ni mogoče stanarino zvišati, vzemimo za podlago teh 1500 kron. Od bivši 15% vzdrževalnih stroškov, ostane davku podvržena najemnina v znesku 1275 kron. V davkoprostem času odplače na 5% in indirektni davek, amortizacijo stavbne vrednosti, zavarovalnino, voljaško nastanitev, kanalsko pristojbino itd. okoli 40% = 510 kron. Torej naj bi stanarina znašala 7800 + 510 kron = 8310 kron.

Mislím, da si bode tudi najnižji vojni dobičkar premislil naložiti si svoj denar na ta način. To znači slabo perspektivo stavbnim podjetnikom.

Ako ne moremo postaviti novih zgradb, postalo bo tudi težko vzdrževati obstoječa poslopja. Nekateri hišni

poselniki bo to lahko storili, po večini pa ne. Tako smo izpostavljeni nevarnosti, da se bodo nekatera poslopja morala prepustiti razpadu in stanovanjska beda bo še hujša.

Vsak mora nehoče pričeti premišljevat, kako tej mizeriji od pomoči.

Glavni moment, da se znižajo cene gradiv, je, da vlada cene za prehrano kolikor mogoče potisne navzdol. Na ta način nastala bo delavska moč cenejša, vsled tega tudi gradivo, ki ga mora delavec izdelovati. Dalje bo naloga vlade skrbeti za to, da napravi izdatne opekarne in sploh podpre domačo industrijo kolikor največ mogoče.

Ker se bodo vsi gozdovi podražili, je prvi korak storjen in prepričan sem, da se bo cena lesa v doglednem času znižala, vsaj za notranjost države.

Treba bo pa tudi misliti na to, da se obstoječe stavbne rede nekoliko premare, kajti danes so vsi več ali manj pomanjkljivi. Mislím v prvi vrsti na debelost zidovja in strešnih konstrukcij. Je potrebno, posebno pri enostanovanjskih hišicah tako širokih in ognjavar-nih stopnjic? Glede strešnih konstrukcij se še vedno drži po večini starih metod, da mora povsod biti poveznica, stebri, opore itd. Pri tej hišici, ki sem jo popisal, ne bi bilo treba za streho drugega lesa kakor nazidnice, srednje lege, špirovci in klešče, eventualno še slemska lega. Seveda bo morala taka konstrukcija biti pravilno izpeljana.

V higijeničnem oziru ne bi kazalo kaj popustiti. V to poklicane oblasti bi morale paziti strogo na to, da se za zidavo izbere ugodna tla in napravi zadostna kanalizacija.

S tem naj bi bilo podanih nekaj črtic v današnjih in bodočih stavbnih razmerah, posebno pa onim, ki so o tem že tudi mogoče premišljevali.

Društvene vesti in prireditve.

Društvo orožniških vpokojencev. Predsednik društva orožniških vpokojencev SHS, za slovensko ozemlje v Ljubljani vabi svoje somišljenike na sejo, ki se vrši v nedeljo dne 13. julija 1919 ob 16. uri popoldne v restavraciji »Novi svet«. Dnevni red: Dopis društva državnih uslužbencev kralje-stva SHS za slovensko ozemlje v Ljubljani. Dopis člana Jakob Kozjeka. Sprejetje prijavljenih članov. Slučajnosti.

Gasilska župa Zalec. Sklicuje v nedeljo, dne 20. julija t. l. povodom prvega župnega zleta v St. Peter v Savinski dolini izvanredni občni zbor ob 3. uri popoldne v šolsko poslopje z nastopnim dnevnim redom: 1. Poročilo o ustanovnem občnem zboru »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljane«. 2. Slučajnosti. Pred občnim zborom se vrši javna vaja z gasilnim orodjem kraljevine pr. gasilnega društva. Občnemu zboru sledi veselica v prid domačega gasilnega društva. — Župni odbor.

Filatelistični klub za Slovenijo v Ljubljani se je ustanovil. Gospodje in gospe, ki žele pristopiti k temu klubu, kateri jim nudi priliko, si pridobiti svoje pismene znamke, naj izvolijo svoj pristop pismeno prijaviti t. č. tajniku Miroslavu Černetu v Ljubljani. Gruberjevo nabrežje 16. Vsak član kluba je obenem tudi član hrvatskega filatelističnega društva, ter dobiva kot strokovni list »Jugoslovanskega filatelista«. — O d b o r.

V Mariboru se je ustanovilo društvo tukajšnjih jugoslovanskih državnih uslužbencev. Namen društva je, zastopati koristi jugoslovanskih državnih uslužbencev sploh, posebno pa organizirati aprovizacijo. Društvo po potrebi posreduje pri nabavi aprovizacijskega blaga za člane, kupuje in razdeljuje brez dobička. Kdor želi postati član društva, naj javi svoj pristop pri zaupniku svoje stroke ustmeno. Komur pa tega ni mogoče, naj se javi pismeno odboru v roke g. blagajnika, davčnega upravitelja Franceta Frana, davkarja.

Narodna čitalnica v Velikovecu. Na Vidov dan je bil ustanovljen občni zbor Narodne čitalnice s sedežem v Velikovecu. Na ta zgodovinski dan se je zbralo ob 18. uri za Velikovec dovolj občinstva vseh slojev. Ker je bil gosp. general Maister zadržan, je poslal kot svoja zastopnika dva častnika. V okusno okrašen dvorani, ki jo je okrasila učiteljska gđc. Al. Modiceva, je otvoril zborovanje predsednik pripravljalnega odbora strokovni učitelj gosp. J. Magerl, kateremu gre največje zasluge, da se je tako brzo ustanovila Narodna čitalnica, in vzradočene obraza pozdravil navzoče ter se zahvalil za njihovo udeležbo. Poudarjal je, da ravno sedanji čas zahteva od nas, da se ravnamo po izreku »ne le kar veleva mu stan, kar more, to moč je storiti dolžan«, saj nismo bili poslani sem, da vršimo le svoje stanovske dolžnosti, ampak zlasti še zato, da privedemo v naročje domovino ene izgubljene duše, ki so se vsled nemškega terorizma oddušile svojemu rodu. Omenjal je, da mora biti naloga Narodne čitalnice, vzbujati in krepiti narodno in državljansko zavest ter spremeniti »nemški Völkermarkt« v »slovenski Velikovec«. Po predčitanju pravil se je izvolil prvi odbor nove čitalnice, ki je obliubil, da polde takoj na delo. Se isti večer je Narodna čitalnica v Velikovecu priredila prvi zabavni večer, ki ga je počastil s svojo navzočnostjo gosp. general Maister s svojim častniškim zborom. Ob govornih, prenevanju narodnih in domoljubnih pesmi ter sviranju klavirja in violon nam je čas kar hitro potekal. Na predlog gosp. kanonika Kotnika se je za »novorojeno dete« nabralo 200 kron. — H. B.

Zdravstven uradništva denarnih zavodov SHS. Dne 20., 21. in 22. t. m. vršilo se je v Zagrebu zborovanje organizacij uradništva denarnih zavodov kraljevstva SHS. Zastopano je bilo uradništvo Srbije, Slovenije, Dalmacije, Bosne in Banata. Uradništvo Slovenije sta zastopala Ivan Hiter (Mestna hranilnica) in Al. Lenček (Jadranska banka) v Ljubljani. Sprejel se je načrt enotne službene pragmatike, ki se naj uveljavi pri vseh denarnih zavodih SHS brez razlike. Druga točka zborovanja se je tikala ustanovitve enotnega pokojniškega zavarovanja in sklada pod upravo zastopnikov uradništva in države. Končno se je osnula z izvolitvijo osrednjega odbora Zveza vseh organizacij uradništva denarnih zavodov v kraljestvu SHS z osrednjo pisarno v Zagrebu.

Darovi koroškim beguncem. Dr. F. Tomlinšek, Ljubljana 500 K; Učiteljstvo, Hajdina 65 K; Kn. šk. lavant-konzistorij 5000 K; Škofjelečani v gostilni I. Hafner 305 K; župnik I. Pajtlar, Sv. Rupert v Slov. gor. 100 K; kaplan Pavlič, Sv. Rupert v Slov. gor. 20 K; notar Viktor Poznik, Lož iz kaz. por. 50 K; bralno društvo Mengeš 700 K; Narodna čitalnica, Novo

mesto 350 K; Fr. Strnišek, kaplan, Slov. Bistrica 10 K; Kmetika posejilnica ljubljanske okolice 1000 K; Na sklad za vojne vdove in sirote v Mariboru; Glasbenica Sv. Križ 210 K 60 v; dekl. mešč. šola II., Maribor 38 K; Volo Emil, Trbovlje 708 K; učiteljica Povalej, Maribor 1026 K; šolske sestre Maribor 361 K; skupaj 10.333 K 60 v. Rodoljubnim darovalcem in nabiralcem izreka najiskrenejšo zahvalo Odbor kor. beg. Ljubljana, Poljanska cesta 4. — Dr. J. Arnejo.

Družba sv. Cirila in Metoda je prešla od gosp. B. Slachta, restavraterja v Narodnem domu, od prirejenih koncertov znesek 170 kron. — Biljardisti v kavarni Krapš so pa zbrali že 134 K 41 v. Iskrena hvala darovalcem! — V počaščenje spomina umrle svakinje ge. Marije Logar je daroval gosp. Rudolf Lisec za Ciril - Metodovo družbo 50 kron. — Hvala!

Zahvala. Gosp. podpolkovnik Herman Vidmar je poslal »Slovenskemu Rdečemu križu« v Ljubljani 688 K 57 v. — Zbirka slov. planinskega polka 3. baona, 9. četa. — Za ta velikodušen dar slov. planinskega polka se »Slovenski Rdeči križ« našim hrabrim bratiteljem slovenskega Korotana najtopleje zahvaljuje. Posnemajte!

Nainovejša poročila.

(Naša izvirna poročila.)

REVIZIJA MIROVNE POGODBE Z AVSTRIJO.

Pariz, 4. julija. Kakor je vaš korrespondent iz zanesljivega vira izvedel, se bo mirovna pogodba z Nemško Avstrijo v celnem obsegu predela in sicer tako v teritorialnem kakor tudi v finančnem oziru.

JADRANSKO VPRAŠANJE ZOPET NA DNEVNEM REDU.

Pariz, 4. julija. Včeraj se je vršila važna konferenca pri Clemenceau, kateri pripisujejo velik pomen. Konferenci so prisostvovali Lansing, Balfour in Tittoni. Razpravljalo se je o jadranskem vprašanju. Kakor javlja »Le Journal« je Tittoni zahteval obsežne kolonijalne kompenzacije. Italija zahteva v Afriki južno od Tripolitanijske Borku, Tibesti in Džibuti, v Orijentu pokrajino. Adalo in severno Anadolijo s Heraklijo. Sain Brice naglašava »Journal«, da Francija ne more odstopiti Džibutija, ki tvori zvezo med Francijo in njenimi naselbinami na Madagaskarju in vdalnem Orijentu. Italijanske pretenzije lahko ustvarijo velike težave v Turčiji in povzročijo mednarodne zapletitve v Mali Aziji. Italijanski načrti načrti v Orijentu so v prilogi gotovim ameriškim aspiracijam. Italijanske načrte podpirajo odkrito tudi Angleži, v katerih interesu je, da naselje čim največ najrazličnejših elementov v turški Aziji, ki bi naj tvorili jez proti eventualni ofenzivi z Rusijo. Francija nima nobenega interesa, da bi se udeleževala te igre.

ITALIJA VZTRAJA NA LONDONSKEM PAKTU?

Pariz, 6. julija. Z ozirom na vesti, da bo Italija popustila glede jadranskega vprašanja in da bo zahtevala zato kolonijalne kompenzacije, izjavljajo poučeni italijanski krogi, da bo Italija vztrajala na londonskem paktu in da se ne bo odpovedala nobenim svojim zahtevam na Jadranu. Kar se tiče vprašanja kolonij, določa londonska pogodba: Ako dobija Anglija in Francija nemške kolonije, ima Italija pravico zahtevati primerne kolonijalne kompenzacije. Italija nima namena zahtevati, da bi ji Francija odstopila del Tunizije. (Te vesti so najbrže maneuver v zvezi s »kompenzacijami«.)

TARDIEU KONFERIRA S TITTONIEM.

Pariz, 6. julija. Predsednik teritorialne komisije Tardieu je imel včeraj dolgo konferenco s predsednikom italijanske delegacije Tittonijem. Kakor je znano je Tardieu izdelal načrt za sporazum v jadranskem vprašanju.

NAŠI MINISTRI PRI CLEMENCEAU-U.

Pariz, 6. julija. Clemenceau je včeraj sprejel delegacijo vlade kraljevstva SHS, ki je prišla v Pariz, da posreduje pri predsedniku mirovne konference glede težkih gospodarskih in finančnih problemov, ki se tičejo kraljevstva SHS. Delegacija tvori ministri predsednik Protić, minister zunanjih del dr. Trumbić, pravosodni minister Trifković, minister za rudarstvo in gozdarstvo Marinković in minister za konstitucije dr. Kramer.

VPRAŠANJE PREHRANE CENTRALNE EVROPE.

Pariz, 6. julija. Najvišji zavezniki svet je imel včeraj popoldne sejo, na kateri je razpravljalo o poročilu, ki ga je predložil gospodarski svet glede prehrane centralne Evrope. Na dnevnem redu je bilo tudi vprašanje glede potrebnih odredb, da se izvede one točke mirovne pogodbe, ki se nanašajo na

ZAVEZNIŠKI ODGOVOR NA AVSTRIJSKO NOTO.

Pariz, 6. julija. Komisija za ureditev geografskih meja je imela včeraj pod predsedstvom Tardieua sejo, na kateri je redigirala zavezniki odgovor na avstrijsko noto glede teritorialnih vprašanj v Južni Tirolski, v Celovski kotlini, na Češkem in onih ogrskih županih, ki govorijo nemški. Najvišji zavezniki svet je včeraj začel razpravljati o tem odgovoru.

ODŠKODNINSKO VPRAŠANJE.

Pariz, 6. julija. »Le Temps« priobčuje nekatere podrobnosti glede vprašanja odškodnine in glede meja. Kakor je znano, so zavezniki velesile sklenile zahtevati od bivše Avstro - Ogrske primerno odškodnino, pri kateri naj participirajo vse države, ki so nastale na razvalinah stare monarhije. Odškodninske vsote se imajo razdeliti po enakih deležih. Skupna svota ima znašati 1500 milijonov frankov v zlatu. Poleg tega ima vsaka država pravico, da na korist blagajne za odškodnino odkupi vso produktivno imetje, ki ji pripade od stare Avstro - Ogrske. Sto milijonov frankov je določenih za zavezniki države. Nemška Avstrija mora plačati vojne odškodnine 10 milij. kron v zlatu. Vsa javna državna posest se ceni na okrog 6 milijard. Herbet naglašava, da Nemška Avstrija te svote ne bo mogla plačati. Zato bo treba zaseči njeno aktivno premoženje. Predvsem pa bo treba vzeti v posest avstrijske vodne sile, ki jih Avstrija ne more izkoriščati.

VPRAŠANJE ZAPADNIH OGRSKIH KOMITATOV.

Pariz, 6. julija. Glede štirih ogrskih komitativ ob avstrijski meji med Dravo in Donavo prevladuje v odločilnih krogih mnenje, da se jim mora dati posebna uprava, ker so to pokrajine z mešanim prebivalstvom. Pustiti te zemlje pod madžarskim gospodstvom, bi značilo prebivalstvu delati veliko krivico. Na drugi strani pa bi bila v tem s strahčnega staljša vsaka obramba Čehoslovaške nad vse težka. Takisto pa bi bile tudi v tem slučaju vse zapadne države odrezane od vsake zveze s podonavskimi zemljami. Ako bi se pa ti štirje komitativi pridružili Nemški Avstriji, bi lahko nastala velika nevarnost za slučaj, da bi Nemčija anektirala Avstrijo. Čehoslovaška bi bila popolnoma obkrožena od sovražnikov. — Od severa pri Vratislavi do juga pri Bratislavi, zapadnim državam bi bila zaprta pot v Prago in v Varšavo, in zgrajen bi bil nov germanski most med severnim in južnimi Slovani. Z ozirom na to je treba vprašanje omenjenih štirih ogrskih županij rešiti tako, da bodo odstranjene vse možne nevarnosti.

O ITALIJANSKO - FRANCOŠKEM SPOPADU.

Milan, 4. julija. Vse italijansko časopisje razpravlja na uvodnem mestu o dogodkih na Reki in strastveno napada Francijo. Vsi listi priznavajo, da je prišlo na Reki do krvavih spopadov med Italijani in Francozi. Cenzura je dala listom popolno svobodo, da izražajo svoje ogorčenje radi dogodkov na Reki. Radi interpelacije poslanca Trattija je francoski veleposelnik Barrere včeraj posetil ministrskega predsednika Nittijsa ter mu vročil protest francoske vlade.

DEMONSTRATIVNA STAVKA V FRANCIJI IN ITALIJI.

Pariz, 4. julija. Administrativna komisija generalne konfederacije delavcev je imela včeraj svečer sejo, da se posvetuje o organizaciji generalne stavke, ki bi se naj istočasno priredila dne 21. julija v Franciji in Italiji. Delo se ustavi se 24 ur. Organizatorji stavke izjavljajo, da ima ta demonstracija namen pre-

draginji, ter doseči takojšnjo demobilizacijo brez vsakega sadrika, vzpostavitve vseh ustavnih svobod in splošno amnestijo.

HOMATIJE IN STAVKE V ITALIJI.

Milan, 4. julija. Angleži so odklonili, da bi se dne 21. t. m. udeležili splošne stavke. V Fioliju so delavci zopet pričeli z delom. Položaj v Toscani je navzel vznemirljiv značaj. Generalna stavka v Florenci se je pričela včeraj. Vse prodajalne so zatvorjene. V mestu je polno vojaštva. Mnogoča je začela po mestu pleniti. Tudi v Imoli je množica plenila. Vojništvo je moralo intervenirati in streljati na izgrede. Mnogo ljudi je bilo ustreljenih. Izgred so na dnevnem redu v Bologni, Casenji in Faenzini. Generalna stavka se je začela v Anconji in Civita Vecchij.

UREDITEV ANGLEŠKO - FRANCOŠKIH ODNOSAJEV.

Pariz, 6. julija. Henri Symon je danes odpotoval v London, da konfirira z Lordom Milnerjem in sklene definitivni sporazum med Francijo in Angleško glede Kameruna in Toga.

VLADA PROLETARJATA V FLORENCI.

Milan, 5. julija. Stavkarsko gibanje v Srednji Italiji se opasno razširja. Proletariat je gospodar položaja v Florenci. Cete so se ustavile, da bi streljale na množico.

VILJEMA BODO SODILI V LONDONU.

London, 4. julija. Kakor izjavlja Lloyd George, se bo vršila razprava proti bivšemu nemškemu cesarju Viljemu v Londonu.

GOVOR LLOYDA GEORGA.

London, 4. julija. Govor Lloydja Georga je vsa javnost sprejela z največjo pohvalo. Vse časopise hvali z redko enodušnostjo državniško spretnost ministrskega predsednika. Tudi opozicijski listi se pridružujejo tej pohvali.

ARBITRAŽA V FRANCIJI.

Pariz, 4. julija. Colliard, minister za javna dela, je včeraj sprejel delegate delavske federacije pod vodstvom Soussola, s katerimi je razpravljal o rudarskem konfliktu v južni in v srednji Franciji. Delegati so izjavili, da sprejmo arbitražo vlade. Colliard pokliče k sebi tudi predstavitelje lastnikov posamnih rudokopov.

ODHOD TURŠKE DELEGACIJE.

Pariz, 4. julija. Turška misija je odgodila svoj odhod za 24 ur. Turški pooblaščenec zapuste Pariz danes zvečer.

MISIJA GENERALA DZENIKINA.

Pariz, 6. julija. Ruska misija pod vodstvom generala Dragomirova, ki jo je poslal general Djenikin, je prispela v Pariz.

DIRKA V LJUTOMERU.

Ljutomer, 6. julija. Danes se je vršila tukaj prva jugoslovanska dirka. Dirka je bila izključno kmečka prireditelj, na kateri so dirkali konji, ki so še tik pred dirko opravljali poljska dela. Pri najlepšem vremenu posetili so mursko polje gostje skoraj vseh krajev od Maribora do Varaždina. Obiskovalcev je bilo okoli 3000. Zastopana je bila Deželna vlada po poverjeniku za kmetištvo, prlatu Kalanu ter nadzornikom Pavlinu in Černetu. Kmetijsko društvo po generalnem ravnatelju Piru, dravska divizija po majorju Barboriču, žrebecarna po podpolkovniku Ravniharju ter nadživinovozdravniku Reberniku. Za dirko darovala je državna vlada 3000 K, dirkalno društvo v Ljutomeru ter pl. Rozmanit po 2000 K. Generalni ravnatelj Pire je daroval častno darilo, srebrno voglo za najboljšega dirkača v drugi skupini, Kmetijsko društvo pa častno darilo 200 dinarjev za najboljšega dirkača v četrti skupini. Dirko je vodil predsednik spodnještajerskega konjerejskega oddelka, namestnik kmetijskega društva, g. Lovro Petovar. Največ zaslug za prireditve pa si je stekel predsednik dirkalnega društva, g. Hinko Drogenik. Daljava za prvo in drugo skupino 2000 m, za 3. in 4. skupino 2664 metrov in za peto skupino 1333 m.

V prvinski enovprežni vožnji je zmagal Josip Vavpotič, Lukavec, s »Savoc«, triletno Amerikanko, v 1'525", darilo 300 K; v glavni nevprežni vožnji hael Filipič, Stara Novaves, s »Princdoc«, 5letno Amerikanko, v 1'57", darilo 400 K ter častno darilo srebrna vogla; v prvinski dvovprežni vožnji Josip Vavpotič, Lukavec, s »Savoc« ter Anton Bežan, Salenci, s »Ljubljance«, z dvema triletnima Amerikankama, 2'395", darilo 400 K; v dvovprežni glavni vožnji Mihael Filipič, Stara Novaves, s »Princdoc« ter Josip Sršen, Veržej, s »Elinoc«, dvema enajstletnima Amerikankama, z 2'06", darilo 500 K ter častnim darilom 200 dinarjev; v jahalni dirki Mihael Filipič, Stara Novaves s »Princdoc« z 1'133", darilo 250 K.

Nadaljni uspehi v prvi skupini: 2. Anton Bežan, Salemi, »Ljubljana«, 2'125", darilo 160 K; 3. Tomaž Hofman, Učetovci, »Fenac«, 2'21", darilo 100 K; 4. Franc Kardinar, Banovci, »Karolinac«, 2'30", darilo 80 K; v tretji skupini: Filipič, Stara Novaves, »Nigrac« 1'575", 200 K; Slavčič, Anton, »Princdoc«, 1'585", 200 K. V drugi skupini: 1. Josip Vavpotič, Lukavec, »Savoc«, 2'06", darilo 100 K; 2. Josip Vavpotič, Lukavec, »Savoc«, 2'15", darilo 100 K; 3. Josip Vavpotič, Lukavec, »Savoc«, 2'25", darilo 100 K; 4. Josip Vavpotič, Lukavec, »Savoc«, 2'35", darilo 100 K.

V drugi skupini: 1. Josip Vavpotič, Lukavec, »Savoc«, 2'06", darilo 100 K; 2. Josip Vavpotič, Lukavec, »Savoc«, 2'15", darilo 100 K; 3. Josip Vavpotič, Lukavec, »Savoc«, 2'25", darilo 100 K; 4. Josip Vavpotič, Lukavec, »Savoc«, 2'35", darilo 100 K.

lipič Mihael, Stara Novaves, »Pinač«, 2'025", 140 K; Slavčič Marko, Ključarovič, »Egac«, 2'085", 120 K in »Nosac«, 2'065", 100 K; Golunder Franc, Veržej, »Elvirac«, 2'10", 80 K; Slavčič Anton, Grabe, »Joško«, 2'14", 60 K;

v tretji skupini: Kilipič, Stara Novaves, Hofman, Učetovci, »Mura« — »Fenac«, 2'59", 240 K; Jelen, Lukavec, Vavpotič, Lukavec, »Nonius« — »Dirjanac«, 3'23", 160 K;

v četrti skupini: Slavčič Marko, Ključarovič, »Nora« — »Egac«, 2'065", 350 K; Vavpotič, Lukavec, »Valza« — »Vurica«, 2'13", 250 K; Golunder, Veržej, Jelen, Lukavec, »Elvirac« — »Mijolka«, 2'17", 180 K; Filipič, Stara Novaves, »Bredac« — »Pinač«, 2'18", 160 K; Slavčič Anton, Grabe, »Joško« — »Pavlinac«, 1'569", 140 K;

v peti skupini: Vavpotič, Lukavec, »Vurica«, 1'35", 150 K; Filipič, Stara Novaves, »Bredac«, 1'45", 100 K.

Dirko so posetili med drugim okrajna glavarja iz Ptuja in Ljutomer ter dr. Izidor Cankar iz Ljubljane. H koncu je nagovoril L. Petovar navzoče v vznešenih besedah ter pozdravil in zahvalil navzoče predstavnike.

LAŠKO VOJAŠTVO NA NAŠI MEJI.

Reka, 6. julija. Na istrski obali od Voloske do Labinja je koncentriranih okoli 70.000 Lahov. Vojaki so nameščeni stanovanjih.

NOVI KRVAVI SPOPADI NA REKI.

Bakar, 6. julija. V soboto zvečer je došlo zopet do krvavih spopadov med laškimi in francoskimi vojaki, Italija skrbno prikriva, koliko je bilo mrtvih in ranjenih.

ČUDNO POSTOPANJE DR. SLOKARJA.

Beograd, 6. julija. Demokratska Zajednica je imela v soboto sejo, v kateri se je med drugim razpravljalo o izvozu v Nemško Avstrijo. Konstatiralo se je, da dobijo izvoznice ljudje, ki jih najmanj zaslužijo. V predstobi dr. Slokarja je vedno polno Nemcev in Madžarov, namreč židov, ki imajo pred drugimi prednost. Poslanec Kesmanović je izjavil, da je meseca maja t. l. delal na to, da bi njegovo okrožje izvozilo 400 vagonov krompirja, ker drugače segnje. Sedemkrat je interveniral, ali njegovo okrožje ni moglo dobiti izvoznice in tako se je 40.000 meterskih stotov krompirja uničilo. V sosednjem okrožju dobil je istočasno nek žid izvoznico v 24 urah. Zdi se, da namerava dr. Slokar protežirati ljudi, ki so bili nosilci madžarsko - avstrijske invazije in obstoji v resnici nevarnost, da se Dunaj in Budimpešta preselita v Beograd. Slokarjevo protežiranje dunajskega multimilijonarja Fuchsa, drugih vojnih dobičkarjev in verižnikov je tako očito, da je skrajni čas, da se odvzame dr. Slokarju ta referat, ker preti njegovo postopanje izzvati tako nezadovoljstvo naših trgovskih krogov, da pride med njimi do prave revolucije.

ČUDNO DOVOLJENJE FINANČNEGA MINISTRA.

Beograd, 6. julija. »Pravda« javlja, da je finančni minister načeloma odobril, da se more vršiti iz Budimpešte uvoz kron za potrebo Vojvodine. »Pravda« pridaja: »Kaj znači to? Ali je to soliden način za rešenje valutnega vprašanja našega kraljevstva«.

JADRANSKA BANKA.

Zagreb, 6. julija. »Jutarnji List« ima vest, da se preseli Jadranska banka s svojo centralo v Zagreb ter da se fusijonira z zagrebško Industrijsko banko na Hrvatsko vseobče Kreditno banko. Poslovala bo še naprej pod imenom Jadranska banka s kapitalom sto milijonov kron. Svoj delokrog razširi tudi na Srbijo, Banat in Bačko. Vse priprave so že v teku in se iščejo lokali za podružnice v novih mestih.

RAZREDNA LOTERIJA.

Zagreb, 6. julija. »Jutarnji List« ima vest, da je ministarstvo trgovine vse pripravilo, da uredi razredno loterijo.

UVOZ IZ AVSTRIJE.

Beograd, 6. julija. G. Raznić in dr. Slokar odpotujeta na Dunaj radi regulacije uvoza iz Avstrije.

DOVOZ IZ ITALIJE.

Beograd, 6. julija. Dovoljen je uvoz blaga italijanske proveniencije. Carina se bo računala po minimalnem tarifu.

POVRATEK PRESTOLONASLEDNIKA IZ VALJEVA.

Beograd, 6. julija. Prestolonaslednik Aleksander se je vrnil s svojega potovanja v Valjevo včeraj ob 6½ uri. Po Petrovem dnevu bo prestolonaslednik posetil Novi Sad in Bačko.

POTOVANJE BEOGRAJSKIH MATURANTOV.

Beograd, 6. julija. Okoli 400 beograjskih maturantov odide 15. julija na potovanje po Jugoslaviji, na katerem obiščejo centrale poedinih oblasti. Njihova pot je: Zagreb, Ljubljana, Bled, Bosanski Brod, Sarajevo, Mostar, Dubrovnik in Novi Sad.

PROSLAVA CIRIL - METODA V BEOGRADU.

Beograd, 6. julija. Včeraj se je na svečan način proslavil praznik Ciril - Metoda. V katoliški cerkvi je služil mašo župnik Wagner in obenem imel daljši govor. Za praznik je bila pri-

ka liturgija v staroslovenskem jeziku, na kateri je pontificiral narodni poslanec Spincić v asistenci narodnega poslanca Segvića. Liturgiji so prisostvovali minister Alanović, veliko število narodnih poslancev in mnogo naroda.

ZA ŠOLSTVO V JUGOSLAVIJI.

Beograd, 6. julija. V naši državi je treba postaviti 8000 šol in nastaviti 10.000 učiteljev. Vlada je odobrila kredit 10 milijonov dinarjev; rešitev ima prednost pred vsemi drugimi.

DOMOVI ZA DECO.

Beograd, 6. julija. Parlament bo v kratkem sklepal o zakonu za pozidanje domov za deco.

POZIV ODSOTNIH POSLANCEV V BEOGRAD.

Beograd, 6. julija. Predsednik parlamenta je brzojavno pozval vse poslance, ki se nahajajo izven Beograda in ki se ne udeležujejo sej v zbornici.

FARMACEVTSKI KURZI.

Beograd, 6. julija. Na filozofski fakulteti se odprli farmacevtski kurzi. V ta kurz se bodo sprejemali dijaki, ki so dovršili najmanj šest gimnazijskih razredov.

Beograd, 6. julija. Vojni minister je zapovedal komandantom divizij, da se pripravijo za dan demobilizacije. V vojnem ministarstvu se dela živo na razporedbi oficirjev in vojaških uradnikov, kakor tudi na formaciji cele naše vojske na suhem in na morju za čas mira. Del čet se demobilizira na Petrov dan.

PROSLAVA CIRIL METODA V SARAJEVU.

Sarajevo, 6. julija. V soboto se je tukaj proslavil god Cirila in Metoda. V katoliški katedrali se je služila velika maša, kateri je prisostvoval velik del meščanstva.

PROSLAVA NARODNEGA PRAZNIKA V ZAGREBU.

Zagreb, 6. julija. Včeraj je bila v Zagrebu svečana proslava narodnega praznika. V stolni cerkvi je vodil nadbiskup Bauer pontifikalno mašo, a propovedoval je drugi biskup dr. Negradi. V grško - katoliški cerkvi je služil mašo križevački kanonik dr. Sajatović. Meščanstvo se je zbralo okoli akademске menze. Zvečer je bila zabava v »Hrvatskem Sokoluc«, ki so jo priredili akademci.

Razne stvari.

* Odpravljena napitnina. Zadnje- ga velikega štrajka v Italiji so se udeležili tudi natakari, ki so med drugim zahtevali tudi odpravo napitnine. Dogovor med njimi in gospodarji določa, da bo napitnina odpravljena s 1. julijem t. l. Pozivajo občinstvo, naj nikomur ne ponuja več napitnine. Kdor bi jo sprejel, bi bil takoj opuščen. Delavci čas je določen na 10 ur na dan.

* »Adventizem« v Rusiji. Iz Omske poročajo, da je prišel v centralni in severni Rusiji verski pokret v obliki adventizma, zlasti pa v moskovski, novgorovski in vladimirski guberniji. Kmetje pravi, da je prišel dan jeze in da je Lenin napovedal antikrist. Sovjetske oblasti se boje tega pokreta, zato ga skušajo z lepa zadušiti.

Poizvedbe.

Kdo vé, kje se nahaja vojak Janez Stirn, vojak 5. stotnije 17. pešpolka, ki je bil meseca marca 1915 kot vjetnik v Kaljazinu, gubernija Tverska, Rusija. Kdor kaj vé o njem, naj blagovolji sporočiti njegovi ženi Tereziji Stirn v Ljubljani, Rožna ulica 23.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Poslano.*

Gosp. Antonu Pesku, odgovornemu uredniku »Jugoslavije« v Ljubljani.

Z ozirom na članek v »Jugoslaviji« št. 161, sporočam Vam sledeče: Razum obsojda, ki pa po sodbi vsakega pametnega človeka nikakor ni bila pravilna in proti kateri sem vložil ničnostno pritožbo, je ves članek popolnoma neresničen in izmišljen. Da mi res, da sem pri Vašem upravitelstvu dva dni moledoval, sledi iz tega in je dokazano s tem, da je bilo po Vašem prvem napadu v soboto št. 155., moje »poslano« že v nedeljo v listu št. 156 priobčeno. V najboljšem slučaju bi Vas bil čes imel prositi samo nekaj ur, ne pa, kakor trdite, cela dva dneva.

Ravno tako, kakor je izmišljeno gori navedeno, ravnotako je neresničen ves ostali članek o milijonih, pogovoru itd. Ako mi pa dokažete, da je Vaš članek popolnoma resničen, Vam rad oddarim onih 2000 kron, katere bi bil bil moral plačati glasom obsojda, ako bi ne bil vložil priziva.

Sicer bi na bil na Vašem mestu toliko možat, da bi svoje v listu dane besede, da se z mano ne boste prericali, ne prelomili.

V Ljubljani, dne 5. julija 1919.

MILAN HOČEVAR.

* Za vsakino tega spleta je uredništvo odgovorno, kolikor deloča zakon.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dobitna glavica 15.000.000.- kron.

Stribarjeva ulica številka 2.

Rezervni fond 4.000.000.- kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanjuKupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut
in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE

Dr. BENJAMIN IPAVIC

iz Ljubljane ordinira do jeseni v ženskem
zdravilišču „Državne toplice Dobrna pri
Celju.“

6704

Oddajam na debelo in drobno

fin rum in dobro slivovko

4% blago, nadalje jedilno in namizno olje, kis, kavo kakor drugo
špecerijsko blago po najnižjih cenah.

Ivan Perdan v Ljubljani.

Potrebuje?!

Prosim, naročite takoj dokler zaloga, pisarniški, konceptni, kancelijski,
svileni, ogljeni (vse barve) indigo modri in vijoličasti, cigaretni, Abadie
stročnice (Hülser) pisarniški l. t. d.

papir

trake za vse pisalne stroje, bloke za pisarne, peresa vse vrste, svinčnike,
kopirne knjige, trgovske knjige, uradne in trgovske kovertne, povošeni papir,
radirke, žepna peresa, kompletne, krep. popir za rože delati, noteze, kopirne
preše, narodne in umetne razglednice, milimeterski papir, razno črnilo in
galanterijsko blago

6699

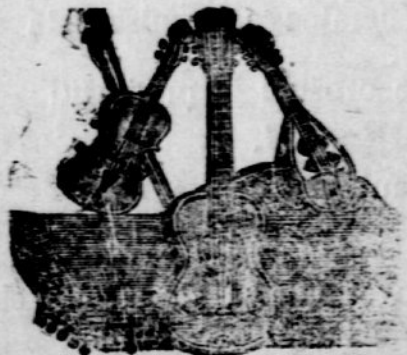
razpošiljam na debelo in drobno.

V zalogi 150 parov nogavic, črnih za dame. Postrežba točna in solidna se.
Se priporoča trdkaJos. Omersa, trgov. agentura in kom. trgovina
Ljubljana, Dunajska cesta št. 6 I. nadst.IVAN JAX in sin
Dunajska cesta številka 15, Ljubljana.Šivalni stroji
in stroji za pletenje.Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.
Ustanovljena leta 1867. Vozenje poučuje brezplačno.Pisalni stroji „Adler“ | Kolesa iz prvih
Ceniki zastoj in franko. | Dürkopp, Styria, Waffrad

Išče se poslopje

ki bi se dalo uporabiti v industrijske svrhe, oziroma se

kupi tovarna

katerekoli stroke, naj je v obratu ali ne. Biti mora v Ljubljani ali bližnji
okolici, ev. tudi kje drugje. Ponudbe z opisom in ceno se prosijo poslati pod
„TOVARNA“ na Anončno ekspedicojo Al. Matelič, Ljubljana.Violine, strune, citre,
harmonike, kitare,
tamburice, telovad.
rogovi, vse druge
glasb. instrumenti in
potrebštine v veli-
kanski zalogi.

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasb. Matice in edini za-
prizež. izvedenec dež. sodišča

LJUBLJANA

Kongresni trg št. 15.

(Nasproti nunske cerkve.)

Priporoča se tvrtka:

Josip Petelinc

Ljubljana Sv. Petra nasip št. 7.

Tovarniška zaloga številnih strojev in njih posameznih delov,
igol in olja, ter drugega galanterijskega in modnega blaga.

Večje množine pisarniškega in pisarniškega papirja z ovitki v zalogi.

Alojziji in Valentin Accetto

močna stavbenika in sodno zapr. centila, Ljubljana, Trnovski pristan 14.

prevzemata in izvršujeta vsa stavbena dela, kakor tudi vsakovrstna projektiranja
in napravo načrtov in visoke stavbe, cerkve, javne šole, nadalje centilne, tehnična
mnenja i. t. d. — Ob jedn. imata tudi oblastveno dovoljenje zasebno posredo-
valnicno za nakup in prodajo posestev, kakor hiš, zemljišč, gozdov i. t. d.

930

Tečajji za prirojevanje oblek

za moško in žensko stroko se prične dne 14. julija t. l.
Pojasnila in priglasitve vsak dan od 10. do 12. ure v Gosposki ulici
št. 7, I. nadstropje.

T. Kunc,

lastnik konc. šole za prirojevanje.

6619

Elektrotehniški in inštalacijski urad VLADIMIR NOVAK - ZAGREB

Frankopanska ul. 8. Telef. 3-31. (Palača Hotel Imperial).

Tovarniško skladišče vsega električnega materiala, motorjev,
dynamo-strojev in ostalih električnih strojev. Posebni oddelek
za urejanje kinematografov in kompletne centrale. Prevzema
premontiranje izgorelih motorjev in dynamo-strojev. Zunanje
naročbe se opravljajo takoj solidno in po zmernih cenah. —
Troškovniki in načrti se izvršujejo na zahtevo takoj.

Jedilno sol in vžigalice

dobi v nekaj dneh

Gospodarska zveza v Ljubljani.

P. t. reflektanti naj blagovolijo poslati svoja naročila takoj!

V zalogi ima sledeče:

žvepl. cvet, modro galico, rafijo

in

živinsko sol.

Koruza pride v kratkem.

Lepa polt Ilic in rok nese mnogo prednosti, tako v zdravstvenem kakor
v drži. „Elsa“ pomaga za obnavljanje in negovanje kože, odstrani nečistočo kože,
odja prišče, hrani proti solnčarici, solnčnim pegam, hribi, razkavosti, velosti
kože. Lestek močnejše vrste 6 K. Omoti in postilna se račun posebej najceneje.

Imenito škodilnega mila Ilicne milne mila „Elsa“, katero
je danes še zelo drago ali ima še iste dobrote in neškodljivost kakor pred
vojno. Boljše in čisteje za negovanje kože v današnjem času si niti misliti ne
moremo.

Guine lase za rast las. Opreli kožo na glavi, preprečuje plešavost in
osivelost. Lestek močnejše vrste 6 K. Omoti in postilna se račun posebej naj-
ceneje.

Za vsakdanje negovanje telesa so Fellerjeve „Elsa“ toaletne pastilje za
tiskanje telesa, otroške krepilke, kakor za usno vodo itd. Cena kartona K 1-50
S seboj vzeti in povsod v žepu nositi se more bolj ublažujoč, bla-
doč, osvetoje Fellerjeve „Elsa“ toaletni milninski
crtik. V toaletni cesti K 2-—, izvornim proti glavobolju in migreni. Rabi se tudi
proti vnetju in rinitu. Voda za oči (collyrium) 2-50 K. Kapljice proti
zoboboli K 2-50. Pravi zagorasti pravi sok proti kašlju steklenica 4 K.
Pravno izumljeno v steklu 6 in 16 K.
Za želodec, mala stekla 2 K.
Kurja očesa odstrani brez bolečin Fellerjeva turist. tinktura „Elsa“
(tekočina) skupaj s čopičem 4 K in turist. obliž po 4 K.

Proti potenju telesa in nog
je Fellerjeva „Elsa“ prašek za vsipom K 2-—
Krmilni prašek za živino
davno poznani se zopet dobi. Kartona K 2.
Omoti in postilna se račun posebej naj-
ceneje. Ilicer naroči več, mnogo pri-
brani. Naročiti je treba pri Ilicarju

Elsa Plaster
Evgen V. Feller
Dobrna, Blau trg št. 238
(Dobrna, Blau trg št. 238)

Zdravilišče Gleichenberg na Stajerskem

za vse oboletosti sopil. Popoln zdraviliški obrat, z živili preskrbljeno. Do-
voljenje za pripotovanje da deželna vlada v Gradcu, Stajersko. (Priloziti je
10 kron in zdravniško spravevalo.

6479

Mila znamke Srna

ne doseže in ne prekos nobeno drugo mlo.

Tvornica mila in sode IGNAC FOCK, Kranj.

Ing. Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbni inženir.

Specijalno stavb. podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe
v Ljubljani, Hilsnerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in
železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja,
skladišča, betonske rezervoarje, železobetonsko oporno zidovje in
vse druge betonske in železobetonske konstrukcije.Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženirske stroke.
Tehnična mnenja. zastopstvo strank v tehničnih zadevah.

MODNI SALON STUCHLY - MASCHKE

LJUBLJANA — ZIDOVSKA UL. 3 — DVORSKI TRG I.

priporoča največjo izbiro

finih stannikov, svilenih klobukov in čepk za dame in deklice.

Popravila se sprejemajo in točno izvrše.

Držav. toplice DOBRNA

pri Celju (poprej Neuhaus)

Akrototerma 37°C, visoko radioaktivni vrelci. — Izvrsni zdravilni uspehi pri
ženskih boleznih (vnetje maternice in jajčnikov, eksudati, katari, motenje
menstruacije, bledičnost, sterilizacija, slabokrvnost), živčnih boleznih (neu-
rastenija, neuragija, krči, pomanjkanje spanja, histerija, Basedow) protinu
in revmatizmu, arterioskleroz. — Termalne kopeli, dietno zdravljenje,
masaža, zračne, peščene in solne kopeli. Kosmetika, hidroterapija. —
Prijetno podnebje, krasen park in iglovinast gozd, zdraviliška godba, zdra-
viliška dvorana, čitalnica, knjižnica, koncerti, plesi, lawn-tenis, keglijšče. —
Izborna prehrana, električna razsvetljava in vodovod. — Sezonski junij -
oktober. Strokovni zdravnik za ženske bolezni: Dr. Benjamin IpaVIC. Po-
jasnila daje toplotiško upraviteljstvo v Dobrni pri Celju.

Izvozna i uvozna tvrtka Lavoslav Poljak i drug

Središnica: SPLIT, Dalmacija.

Podružnice: Rijeka, Makarska, Beč (Wien) I. Rotenturm-
strasse 11.Bavi se samo na veliko -
izvozom i kupovanjem: svih domaćih zemaljskih pro-
izvoda, južnog voća, žitarica, ljekovitih bilja, ete-
ričnih i jestivih ulja itd.
uvozom i prodajom: inozemnih proizvoda, svakovrsne
prekomorske robe itd.

3533 Brzojavni naslov: Poljakdrug.

Stanje vlog je značalo koncem meseca junija 1918 K 280.000.000.—.

Glavnica K 80.000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Stribarjeva
ulica št. 9.

Nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Vsakovrstne bančne transakcije.